अस्मिता

२०२२-२३

भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय

माकणी ता.लोहारा जि.उस्मानाबाद

NAAC Accredited - "B" Grade

संलग्न : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

भारत शिक्षण संस्था, उमरगा जि.उस्मानाबाद

कार्यकारी मंडळ

अमोल मोरे
अध्यक्ष

अश्लेष मोरे
उपाध्यक्ष

जनार्दन साठे
सरचिटणीस

पद्माकरराव हराळकर
चिटणीस

डॉ. सुभाष वाघमोडे
सहचिटणीस

सुरेश बिराजदार
संचालक

रविंद्र गायकवाड
संचालक

अजिंक्य मोरे
संचालक

डॉ. अमित पाटील
संचालक

भानुदासराव माने
संचालक

शेषेराव पवार
संचालक

त्र्यंबकराव इंगोले
संचालक

सुनिल माने
संचालक

रामराव इंगोले
संचालक

डॉ. विजय पाटील
संचालक

तानाजी फुगटे
संचालक

दिगंबर बिराजदार
संचालक

विठ्ठलराव नरसाळे
संचालक

अशोकराव पाटील
संचालक

राजेंद्र माने
संचालक

प्राचार्य डॉ. जी.एच. जाधव
प्राचार्य

भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय

माकणी ता.लोहारा जि.उस्मानाबाद

अस्मिता

: प्रकाशक :

प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे

: प्रमुख संपादक :

प्रा.डॉ.काकासाहेब सुरवसे

या अंकातील कविता, लेख, कथा, ललित व इतर साहित्यात
व्यक्त केलेल्या मताशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

संपादक मंडळ

: प्रमुख संपादक :

प्रा.डॉ.काकासाहेब सुरवसे

मराठी विभाग

मार्गदर्शक
प्रा.डॉ.काकासाहेब सुरवसे

विद्यार्थी संपादक
कसबे सुरज प्रकाश

हिंदी विभाग

मार्गदर्शक
प्रा.डॉ.आर.एम.खराडे

विद्यार्थी संपादक
कांबळे सोनाली धनराज

इंग्रजी विभाग

मार्गदर्शक
प्रा.डॉ.एस.डी.मुगळे

विद्यार्थी संपादक
चव्हाण पुजा राजेंद्र

वार्षिक अंक स्वामित्वाबद्दल तसेच नियतकालिकाचे अन्य तपशीलवार निवेदन नमुना ४ (नियम ८ प्रमाणे)

१. प्रकाशनाचे स्थळ	-	भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, माकणी
२. प्रकाशकाचे नाव	-	**प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे**
राष्ट्रीयत्व	-	भारतीय
पत्ता	-	भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, माकणी ता. लोहारा, जि. उस्मानाबाद.
३. संपादक	-	**प्रा.डॉ.काकासाहेब सुरवसे**
राष्ट्रीयत्व	-	भारतीय
पत्ता	-	भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,माकणी ता. लोहारा, जि. उस्मानाबाद.
४. मुद्रकाचे नाव	-	**नक्षत्र ऑफसेट, लातूर.**
राष्ट्रीयत्व	-	भारतीय
पत्ता	-	हनुमान चौक, महाराष्ट्र बँकेसमोर, एल.सी. बिल्डिंग, लातूर. मो. ९४२३३ ४९५१८.

मी प्राचार्य डॉ. एस.टी. गायकवाड जाहीर करतो की, वर नमुद केलेला तपशील माझ्या माहितीप्रमाणे सत्य आहे.

डॉ.एच.एन.रेडे
प्राचार्य

शिक्षणमहर्षी तात्यारावजी माधवरावजी मोरे (आबा)

संस्थापक व चिटणीस, भारत शिक्षण संस्था उमरगा

कार्यकाल : जुलै १९४१ ते एप्रिल १९७९, संस्था स्थापना : जुलै १९४१

“स्वातंत्र्यपूर्व काळात हैद्राबादच्या निजामाची निजामशाही, रझाकाराची दडपशाही, उर्दूतून शिक्षणाची सक्ती अशा अंधःकारात 'तमसो मा ज्योतिर्गमय' हे ब्रीद वाक्य घेवून तात्यारावजी मोरे आबांनी भारत शिक्षण संस्थेची स्थापना २ जुलै १९४१ रोजी केली. हजारोच्या जीवनात ज्ञानकिरण पसरवणारा हा दिवस. यादिवशी ज्ञानाची मुहूर्तमेढ रोवली गेली. भारत विद्यालय, उमरगा हे पहिले युनिट सुरू केले. त्यानंतर प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षणाची सोय उमरगा तालुक्यातील परिसरात केली. गोरगरिबांच्या मुलांना अल्पदरात भोजनाची सोय व्हावी म्हणून जनता बोर्डींग सुरू केले. उच्च शिक्षणासाठी खेडयातील बहुजन समाजाच्या मुलांना दूर शहरी जावे लागे. या परिसरातील बहूजन समाजातील मुले शिकली पाहिजेत या तळमळीने आबांनी १९५९ साली श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय सुरू केले. मराठवाडयातील ग्रामीण भागात सुरू झालेले हे पहिलं महाविद्यालय. जनसामान्यांचा कळवळा असलेले, शिक्षणातून नवसमाज निर्माण करणारे, जातीपातीच्या पलीकडे जावून समाज मन जोडू पाहणारे, निवैर, करडया शिस्तीचे पण आभाळमन असलेले अखेरच्या श्वासापर्यंत संस्थेची धुरा वाहणारे आबा खरोखरच शिक्षणमहर्षी आहेत.”

कर्मयोगी श्रीधरराव मोरे (अण्णा)

अध्यक्ष, भारत शिक्षण संस्था उमरगा
कार्यकाल : १५/०४/१९७९ ते २०/१०/२००२

भारत शिक्षण संस्थेची धुरा १९७९ नंतर कर्मयोगी श्रीधरराव मोरे (आण्णा) यांनी समर्थपणे सांभाळली. तात्यारावजी मोरे आबांनी लावलेल्या ज्ञानवृक्षाचे रूपांतर प्रचंड वटवृक्षात करण्याची धडपड आण्णांनी केली. संस्थेचा शाखा विस्तार केला. बीएसएस कला आणि विज्ञान महाविद्यालय माकणी, श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय पदव्युत्तर अभ्यासक्रम एम.कॉम, एम.ए. व एम.एस्सी. सुरू केले. १९८८ पासून शासनाच्या नव्या शैक्षणिक धोरणाला अनुसरून किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आले. यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ अभ्यासक्रम सुरू केले. बदलत्या काळानसुार औद्यागिक रसायनशास्त्र, संगणकशास्त्र या कोर्सबरोबरच विविध विषयात संशोधन केंद्र सुरू केले. १९८४ ला तांत्रिक शिक्षणाची सोय केली. १९८८ ला डी.एड.,बी.एड. सुरू केले. तत्कालीन मुख्यमंत्री मा. शंकररावजी चव्हाण यांच्या आवाहनानुसार विद्यार्थी आंदोलनाला प्रतिसाद देत बी.एड. शुल्क परत करणारे महाराष्ट्रातील एकमेव महाविद्यालय होय, याचा आम्हाला अभिमान वाटतो. त्यांच्या स्मृतीस विनम्र अभिवादन.

शिक्षणरत्न शिवाजीराव मोरे (दाजी)

अध्यक्ष, भारत शिक्षण संस्था उमरगा

कार्यकाल : २१/१०/२००२ ते ०४/११/२०१६

"२४ नोव्हेंबर २००२ नंतर भारत शिक्षण संस्थेची धुरा स्व. शिवाजीराव मोरे (दाजी) यांनी समर्थपणे पुढे नेली. नॅकला सामोरे जाण्यास श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयाच्या परिसरात इमारतींना दिलेले देखणं रूप, प्रशासनात सुसुत्रता यावी म्हणून केलेली स्वतंत्र प्रशासकीय इमारतीची उभारणी, डॉ. विजय भाटकर यांनी बसवलेले डिजीटल कॉलेज सॉफ्टवेअर प्रणाली, इंटरकॉम नेटवर्क प्रणाली, संशोधनासाठी जपानहून मागवलेले मशीन, सर्वेक्षणासाठी स्वतंत्र मोबाईल रिसर्च बस आदी प्रणाली दाजींनी उपलब्ध करून दिल्या. शिक्षणाचे आधुनिकीकरण करण्याचा त्यांचा दृष्टीकोन होता. त्याचबरोबर बहुजन समाज गोरगरीब, शेतकरी, शेतमजुरांच्या मुलींना उच्च शिक्षणाची गैरसोय होवू नये म्हणून स्वतंत्र मुलीचं वसतीगृह उभारले. इंग्रजी विषयात एम.ए. कोर्सची सोय केली. २१ व्या शतकातील बदलत्या आव्हानांचा स्विकार करून महाविद्यालयाबरोबरच भारत शिक्षण संस्थेचे नाव राष्ट्रीय पातळीवर नेण्याचे कार्य दाजींनी केले. त्यांच्या स्मृतीस विनम्र अभिवादन."

श्री. अमोल शिवाजीराव मोरे

अध्यक्ष, भारत शिक्षण संस्था उमरगा

२१ वे शतक हे ज्ञानाचे शतक. माहिती तंत्रज्ञानाच्या या काळात बदलांचा स्विकार करून विकासाचा रथ पुढे नेण्याची जबाबदारी भारत शिक्षण संस्थेच्या पितृतुल्य सदस्यांनी श्री. अमोल शिवाजीराव मोरे यांच्यावर सोपवली. अभियांत्रिकी पदवीधर आणि इंग्लडमध्ये एम. एस. चे शिक्षण घेताना अनुभवलेल्या शिक्षण पध्दतीची अंमलबजावणी उमरगा तालुक्यातील संस्थेच्या शाखेमध्ये राबवण्याचा संकल्प आहे. पारंपारिक अभ्यासक्रमा-बरोबरच व्यावसायिक अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी त्यांनी प्रथम तात्यारावजी मोरे कॉलेज ऑफ फार्मसी या नवीन औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालयाची स्थापना अध्यक्षपदाच्या पहिल्याच वर्षी केली. महाविद्यालयात ८ विविध प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम, पदवी शिक्षण घेतानाच प्रशिक्षण व रोजगार यासाठी विविध कंपन्यांशी सामंजस्य करार केले आहेत. संस्थेच्या सर्व शाखेत शिस्त, गुणवत्ता याबरोबरच विद्यार्थी केंद्रित शिक्षण देण्याचा त्यांचा कटाक्ष आहे.

डॉ.एच.एन.रेडे

प्राचार्य

संपादक मंडळ

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे प्राध्यापकांसमवेत

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांसमवेत

सोलार एनर्जी प्लँन्टची पाहणी करताना

एन.एस.एस.शिबीराचे उद्घाटन प्रसंगी मार्गदर्शन करताना
जिल्हा समान्वयक प्रा.सुर्यकांत आगलावे

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती निमीत्त
मार्गदर्शन करताना ॲड.राजेंद्र लातूरकर

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती निमीत्त
मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे

एन.एस.एस.शिबीराचे उद्घाटन प्रसंगी मार्गदर्शन करताना
जिल्हा समान्वयक प्रा.सुर्यकांत आगलावे

पोलिओ डोस देताना एन.एस.एस.कार्यक्रम अधिकारी
प्रा.डॉ.किरण लोमटे

महाविद्यालयाचे प्रसिध्द कुस्ती पटू श्री. प्रविण पाटील
विद्यपीठ कुस्ती मध्ये सर्व प्रथम व महाराष्ट्र केसरी मध्ये रजत पदक
प्रथम विजेता. व्यासपीठावर महाबली सतपाल, महाराष्ट्राचे
मुख्यमंत्री श्री. एकनाथ शिंदे, खा.उदयनराजे भोसले व इतर मान्यवर.

माकणी येथे आयोजित खुल्या मॅरेथॉन स्पर्धेत महाविद्यालयाचा
स्टार खेळाडू श्री.अखिल जाधव हा सर्व प्रथम आल्याबद्दल
प्रमाणपत्र व बक्षीस वाटप करतांना गावातील
सरपंच श्री.विठ्ठल साठे व इतर मान्यवर.

पनवेल येथील सातवी महाराष्ट्र राज्य कुस्ती स्पर्धेत
कु.पायल बनसोडे सुवर्ण पदक विजेमी

महाविद्यालयाची ज्युदो पट्टू कु.रागीणी शेरखाने
डॉ.बा.आं.म.विद्यापीठ स्पर्धेत सर्व व्दितीय

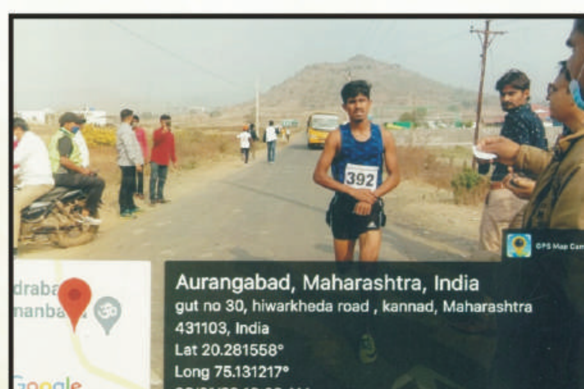

अंतर-महाविद्यालयीन विद्यापीठ क्रॉस कंन्ट्री स्पर्धेत अखिल जाधव
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठाचे प्रतिनिधीत्व करताना

कन्नड येथील आयोजित महाविद्यालयीन क्रॉस कंन्ट्री स्पर्धेत
महाविद्यालयाचा खेळाडू श्री.अखिल जाधव

अखिल भारतीय खेलो इंडिया तिसरी कुस्ती स्पर्धेत सुवर्ण पदक विजेती कु.लक्ष्मी पवार हिचा विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ.येवले सर यांच्या हस्ते प्रमाणपत्र स्विकारताना.

अखिल भारतीय खेलो इंडिया तिसरी कुस्ती स्पर्धेत सुवर्ण पदक विजेती कु.लक्ष्मी पवार व महाविद्यालयाचे क्रीडा विभाग प्रमुख डॉ.अनिल पाटील व इतर मान्यवर

विद्यापीठ खेलो इंडिया स्पर्धेत महाराष्ट्राची पहिली व एकमेव सुवर्ण पदक विजेती
कु.लक्ष्मी सिताराम पवार

महाविद्यालयाचा क्रॉस कंन्ट्री खेळाडू श्री अखिल जाधव यांचा सत्कार करतांना प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे सर

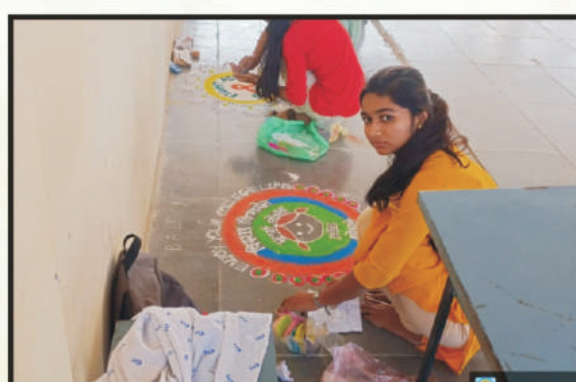

रांगोळी स्पर्धेत सहभाग विद्यार्थीनी कु.बिराजदार

महाराष्ट्र वरिष्ठ कुस्ती स्पर्धेत श्री अनुदान चव्हाण तृतीय
आल्याबद्दल मा.ना.श्री.अजितदादा पवार यांच्या हस्ते सत्कार.

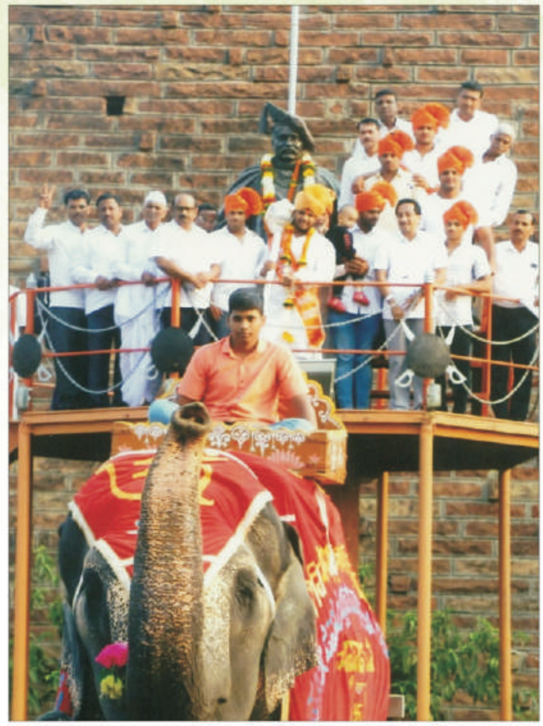

महाराष्ट्र केसरी स्पर्धेत सर्व तृतीय आलेला
महाविद्यालयाचा कुस्ती पटू श्री. प्रविण पाटील

महाराष्ट्र वरिष्ठ कुस्ती स्पर्धेत सर्व तृतीय आलेली
कु.लक्ष्मी पवार प्रमाण पत्र स्विकारताना.

महाराष्ट्र केसरी कुस्ती स्पर्धेत तृतीय आलेला
श्री.प्रविण बाजीराव पाटील

भारत शिक्षण संस्थेचे
बी.एस.एस.कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, माकणी
वार्षिक अहवाल
(२०२१-२२)

स्वातंत्र्यपूर्वकाळात सन १९४१ मध्ये स्थापन झालेल्या भारत शिक्षण संस्थेचे अगदी अलीकडील काळात वीस वर्षापूर्वी सुरू झालेले हे महाविद्यालय आहे या महाविद्यालयाची स्थापना १९९९ या शैक्षणिक वर्षाच्यासुरूवातीस झाली. या वर्षी महाविद्यालय २३ व्या वर्षात पदार्पण करत आहे. अगदी कमी कालावधीत यशाचे शिखर गाठणारे महाविद्यालय संस्थाचालकांच्या दुरदृष्टीपणामुळे निरंतर विकासाच्या दिशेने वाटचाल करत आहे.

माकणी व माकणी परिसरातील विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाची संधी या महाविद्यालयाने उपलब्ध करून दिली आहे. येथील विद्यार्थी शहरी विद्यार्थ्यांच्या तुलनेत तसुभरही कमी पडणार नाही. यासाठी महाविद्यालय व संस्था सातत्याने प्रयत्नशील आहे. सुरूवातीचे चार-पाच वर्ष केवळ कला शाखेतून शिक्षण दिले जात होते. येथील बारावी विज्ञान व वाणिज्य शाखेतून उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची गैरसोय लक्षात घेऊन संस्थेने शैक्षणिक वर्ष २००५-२००६ मध्ये विज्ञान शाख सुरू केली . शैक्षणिक २०१०-२०११ मध्ये वाणिज्य शाखेची सुरूवात केली. विद्यार्थ्यांना आवश्यक असलेली पाठय पुस्तके व संदर्भ ग्रंथ पुरविण्यासाठी महाविद्यालय सातत्याने प्रयत्नशील आहे. वरचेवर आमचे ग्रंथालय समृद्ध होत आहे ग्रंथालय साद्यस्थिती ७२८० ग्रंथ उपलब्ध आहेत तसेच मराठी, हिंदी, इंग्रजी भाषेतील नियतकालिके, वर्तमानपत्रे नियमितपणे विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध आहेत.

राष्ट्रीय सेवा योजना

श्रमसंस्कार व श्रम प्रतिष्ठा व त्यातून श्रेष्ठ जीवन मुल्यांकडे वाटचाल करण्याची वृत्ती तरूणांमध्ये निर्माण होईल विद्यार्थ्यांच्या अंगी शिस्त, देशप्रेम, सामाजिक बांधिलकीची भावना रूजावी म्हणून एनएसएस चे तीन युनिट महाविद्यालयांमध्ये कार्यरत आहे. महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना मध्ये ३०० विद्यार्थी प्रवेशित आहेत. महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना मध्ये एनएसएसच्या विशेष युवक शिबिरासाठी एकूण १५० विद्यार्थी संख्येस डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाने मान्यता दिली आहे. राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी म्हणून प्रा.डॉ.एस.ई मुंडे प्रा.के.ए.लोमटे प्रा.आर.यु.चोचंडे हे कार्यरत आहेत. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकांच्या माध्यमातून साथीच्या रोगाच्या संदर्भात जनजागृतीपर कार्यक्रमाचे आयोजन, सांस्कृतिक, मनोरंजनात्मक कार्यक्रम यशस्वीपणे राबविण्यात आले. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या माध्यमातून ग्रामस्वच्छता, अंधश्रध्दा निर्मूलन, मॅरेथॉन व वक्तृत्व स्पर्धा, विद्यापीठ वर्धापन दिन, सद्भावना दिन शिक्षक दिन फिट इंडिया हिट इंडिया, सदृढ भारत सशक्त भारत आदी कार्यक्रमाचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास साधण्याचा प्रयत्न महत्त्वाची कार्य यशस्वीपणे करण्यात आला.

प्राध्यापक

महाविद्यालयातील अनुदानित कला व विज्ञान शाखेतील एकूण एकवीस पूर्णवेळ प्राध्यापक कार्यरत आहेत व वाणिज्य शाखेत दोन प्राध्यापक विनाअनुदानित तत्त्वावर कार्यरत आहेत तसेच तासिका तत्वावर सात प्राध्यापक कार्यरत आहेत महाविद्यालयातील बहुतांशी प्राध्यापक नेट-सेट उत्तीर्ण व पीएचडी प्राप्त केलेले आहेत. त्याच बरोबर प्राध्यापक पी.एम.मोरे प्रा.के.ए.लोमटे प्रा.श्रीमती आर. यु.चोचंडे यांचे संशोधन कार्य सुरू आहे. महाविद्यालयातील प्राध्यपकांनी आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय स्तरावर चर्चासत्रात संशोधन पेपर सादर केले आहेत.

शिष्यवृत्ती

महाविद्यालयात प्रवेश घेणा-या गरीब व होतकरू विद्यार्थ्यांना शिक्षण घेत असताना आर्थिक अडचणीचा सामना करावा लागू नये म्हणून शासनाच्या वतीने दिल्या जाणा-या विविध शिष्यवृत्त्या राष्ट्रीय गुणवत्ता, शिष्यवृत्ती, मागासवर्गीय मुला-मुलींना मिळणारी भारत सरकार शिष्यवृत्ती, अपंग शिष्यवृत्ती एकूण ३८६ विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाने शिष्यवृत्त्या मिळवून दिल्या आहेत.

वार्षिक परिक्षेचा निकाल

प्रतिवर्षाप्रमाणे मार्च एप्रिल २०२१-२०२२ या शैक्षणिक वर्षात घेण्यात आलेल्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या परीक्षेत महाविद्यालयातील ८५ टक्के पेक्षा जास्त विद्यार्थी उत्तीर्ण असून महाविद्यालयाने उज्वल यशाची परंपरा चालू ठेवली आहे.

विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम

सन २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षात विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती, भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती, मराठवाडा मुक्तीसंग्रामदिन, स्वातंत्र्य दिन इत्यादी विविध दिनानिमित्त महाविद्यालयात सांस्कृतिक कार्यक्रम घेऊन विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाचा विकास करण्याचा आणि कलागुणांना वाव देण्याचा प्रयत्न महाविद्यालयाने यशस्वीपणे केला. वरील सर्व कार्यक्रम ऑनलाईन आणि ऑनलाईन पध्दतीने घेण्यात आले. शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनाचे पालक करून कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र

प्रा.पी.एम.मोरे यांच्या नेतृत्वाखाली महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र चालविले जाते.ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना प्रशासकीय व इतर स्पर्धात्मक परीक्षेच्या माध्यमातून नोकरीची संधी प्राप्त व्हावी यासाठी विद्यार्थ्यांची बौद्धिक व मानसिक स्तरावर तयारी करून घेण्यासाठी महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्ष मार्गदर्शन केंद्र यशस्वीपणे चालविण्यात येत आहे. या केंद्रामार्फत विविध स्पर्धा परीक्षेची पुस्तके मासिके विद्यार्थ्यांना प्राप्त करून दिले जातात. विद्यार्थ्यांना नोकरीच्या संधी प्राप्त करून देण्याचे या केंद्राचे कार्य यशस्वीपणे चालू आहे. दिले जातात. विद्यार्थ्यांना नोकरीच्या संधी प्राप्त करून देण्याचे या केंद्राचे कार्य यशस्वीपणे चालू आहे.

अस्मिता वार्षिक अंक

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभेला व सृजनशीलतेला वाव मिळवून देण्यासाठी स्वतंत्र व्यासपीठाची आवश्यकता होती. म्हणून ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांची प्रतिभा शब्दांकित करण्याच्या प्राजळ हेतूने महाविद्यालयाने 'अस्मिता' हा वार्षिक अंक प्रकाशित करण्याचे सुनिश्चित केले. विद्यार्थ्यांनी लिहिलेल्या कथा लेखन, कविता, चारोळया, वैचारिक लेखन इ.तसेच महाविद्यालयाच्या विविध विभागाचे अहवाल, महाविद्यालयांची प्रवेश प्रक्रिया, फीस, शिष्यवृत्ती योजना इत्यादीची माहिती परिसरातील नागरिकांना व नव्याने प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना करून देण्यासाठी महाविद्यालय दरवर्षी 'अस्मिता' वार्षिक अंक प्रकाशित करीत आहे.

अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष (IQAC)

महाविद्यालयाचे नॅक मूल्यांकन करून घेण्यासाठी व महाविद्यालयाचा गुणात्मक दर्जा वाढविण्यासाठी महाविद्यालयात गुणवत्ता हमी कक्ष कार्यरत आहे. हा विभाग प्रा.डॉ.एस.ई.मुंडे यांच्या नेतृत्वाखाली कार्यरत आहे. महाविद्यालयातील प्राध्यापक विद्यार्थी यांच्यात संशोधन कार्याची आवड निर्माण व्हावी जास्तीत जास्त प्राध्यापक विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभागी होण्यासाठी व संशोधन पेपर सादर करण्यासाठी (आय.क्यू.ए.सी.) विभागाकडून प्रोत्साहन दिले जाते. महाविद्यालयाचे नॅक मूल्यांकन करून घेण्यासाठी शैक्षणिक व संशोधनाचा गुणात्मक दर्जा वाढविण्यासाठी हा विभाग सातत्याने कार्य करत आहे.

महिला सबलीकरण कक्ष (Women Empowerment Cell)

महाविद्यालयांमध्ये मुलींची संख्यात्मक व गुणात्मक वाढ होण्यासाठी तसेच पुरूषांबरोबर इतर क्षेत्रात समान संधी उपलब्ध व्हावी हा उद्देश ठेवून महाविद्यालयांमध्ये महिला सबलीकरण कक्षाच्या माध्यमातून विविध उपक्रमाच्या माध्यमातून प्रोत्साहन दिले जाते प्रा.आर.यू.चोचंडे या कक्षाचे काम पाहतात.महाविद्यालयात परिसर जागृती अभियान, जागतिक महिला दिन,सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी केली जाते. लघु उद्योगाचे प्रशिक्षण दिले जाते. महाविद्यालयात विद्यार्थिनींचे आरोग्य तपासणी व हिमोग्लोबिन तपासणे प्राथमिक आरोग्य केंद्र माकणी यांच्या सौजन्याने करण्यात येते. जागर जाणीव अभियान विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविण्यात आले आहे.

क्रीडा विभाग

मानवी जीवनात खेळास अनन्यसाधारण असे महत्त्व प्राप्त झालेले आहे. मानवाचा सर्वांगीण विकास होण्यास खेळ या घटकांचा सर्वात वरचा क्रमांक लागतो. मनुष्याला रोगापासून दूर राहण्यासाठी व निरोगी शरीर आण्यासाठी खेळ आवश्यक असतो. एका निरोगी शरीरात निरोगी मन असते असे म्हटले जाते. सर्वसामान्य शेतकरी, कष्टकरी व गरीब कुटुंबातील विद्यार्थी व विद्यार्थिनी यांची शिक्षणाची सोय करण्याची एकमेव उद्दात हेतू ठेवून भारत शिक्षण संस्थेची स्थापना १९४१ आली उमरगा या ठिकाणी करण्यात आली. आमच्या महाविद्यालया

विषयी व संसथेविषशी माहिती सांगणे हे माझे कर्तव्य समजतो. उमरगा या ठिकाणी १९५९ साली श्री. छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय सुरू करण्यात आले तसेच १९९९ मध्ये माकणी या छोट्शा ग्रामीण भागात शिक्षण संस्थेचे कला महाविद्यालय सुरूवात करण्यात आले, हा परिसर भूकंपग्रस्त असल्याकारणाने या परिसरातील विद्यार्थी व विद्यार्थिनीचा स्वतःच्या व स्वतःच्या कुटूंबाचा व त्या अनुशंगाने समाजाचा एक चोफेर विकास व्हावा या उद्देशाने कॉलेजची मुहूर्तमेढ रोवली.

सण २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षात विद्यापीठाचे शैक्षणिक शुल्क ६०० रू. भरून महाविद्यालयातर्फे आम्ही कुस्ती, क्रिकेट, बॉक्सिंग, कबड्डी, मैदानी स्पर्धा, तायक्वांदो या क्रिडा प्रकारात प्रवेशिका पाठवून ऑही आंतर - महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धे भाग घेण्याची नोंदणी करून घेतली डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ व वैदयनाथ कॉलेज परळी या ठिकाणी अंतर महाविद्यालय ज्युदो (मुले-मुली) स्पर्धा दिनांक १३.१२.२०२१ रोजी पार पडलेल्या या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयातील दोन मुली व तीन मुले यांचा सहभाग होता अत्यंत उत्कृष्ट स्पर्धेचे आयोजन या ठिकाणी करण्यात आले होते. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ व भारत शिक्ष्ज्ञण महाविद्यालय जालना यांच्या संयुक्त विद्यमाने आंतरमहाविद्यालयीन कुस्ती स्पर्धा दि.११.१२.२०२१ ते १२.१२.२०२२ रोजी पारपडलेल्या या स्पर्धेमध्ये विद्यापीठात, महाराष्ट्रात व भारतात उच्चांक निर्माण केलेली महिला पैलवान कुमारी लक्ष्मी पवार आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत ६२ कि.ग्रॅ.या वजन गटात सुवर्णपदकाची मानकरी ठरलेली महाविद्यालयाची पर्यायाने महाराष्ट्राची व भारताची सुवर्णकन्या लक्ष्मी पवार यांचा सहभाग या ठिकाणी आवर्जून उल्लेख करावा लागेल. आमच्या महाविद्यालयाचे कुस्ती क्षेत्रातील वर्चस्व सर्व ज्ञात असेच आहे.
राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पहिलवान आमच्या महाविद्यालयात शिक्षण घेत असतात. जालना येथील प्रचंड प्रेक्षकांची उपसिथतीत या स्पर्धा पार पडल्या महाविद्यालयातील प्रवीण पाटील ८४ कि.ग्रॅ.वजन गटात रजत पदाचा मानकरी ठरला. या स्पर्धेवर कोरोना महामारी चा सावट गेली दोन वर्षे खेळ प्रकारात प्रकर्षाने जाणवले महाविद्यालयातील काही खेळाडूंना याच कारणामुळे स्पर्धेत भाग घेता आला नाही.
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आंबेउकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद येथे अंतर-विद्यापीठाच्या मैदानीस्पर्धेची निवड करण्यात आली. क्रीडा विभागाच्या भव्य अशा मैदानावर स्पर्धा घेण्यात आल्या यामध्ये महाविद्यालयातील सुप्रसिध्द धावपटू श्री अखिल जाधव व कोरडे अनिकेत यांचा समावेश होता चारशे मीटर व दीड हजार मीटर या रनिंग प्रकारांमध्ये अगदी शेवटच्या चुरशीच्या अशा स्पर्धेत आखील जाधव यांच्या छोटयाशा चुकीमुळे रजत पदकावर समाधान मानावे लागले. महाविद्यालयाचा दुसरा धवपटू कोरडे अनिकेत याचाही ५ कि.मी व १० कि.मी. रनिंग प्रकारामध्ये निसटता पराभव झाला.

महाविद्यालयाची खेलो इंडिया सुवर्ण कन्या कु.लक्ष्मी पवार ही या शैक्षणिक वर्षात पाठीच्या आजाराने ग्रस्त असल्याकारणाने महाराष्ट्र राज्य सीनियर महिला कुसती मध्ये कांस्य पदकापर्यंत मजक मारू शकली.

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ व कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय कन्नड यांच्या संयुक्त विद्यमाने अंतर महाविद्यालयीन क्रॉस कंट्री स्पर्धा आयोतिज करण्यात आल्या. आमच्या महाविद्यालयाचा एक अनमोल हीरा अखिल अविनाश जाधव आपल्या उत्कृष्ट कामगिरीच्या जोरावर अखिल भारतीय अंतर-विद्यापीठ क्रॉस-कंट्री स्पर्धेमध्ये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठाच्या संघात आपले सथान पक्के केले.

सतारा येथे पार पडलेल्या महाराष्ट्र राज्य ग्रीको रोमन कुश्ती स्पर्धेत महाविद्यालयाचा स्टार पहलवान अनुदान चौहान ७४ क.ग्रॅ वजन गटात कांस्य पदकाचा मानकरी ठरला.

७ व्या स्टूडेंट ओलंपिक राष्ट्रीय स्पर्धा रोहतक (हरियाणा) येथे आयोतिज करण्यात आल्या. या स्पर्धेत महाविद्यालयातील, ३ मुली व ४ मूले यानी स्वर्ण पदकाची कमाई करून महाविद्यालयाचा दबदबा कायम ठेवत महाविद्यालयाच्या नावास साजेशी अशी कामगिरी करूण सर्वांचे लक्ष्यवेधुन घेतले.

सुवर्ण पदक विजेते खेळाडू खालील प्रमाणे :

१. बनसोडे पूजा दयानंद - ५५ कि.ग्रॅ. कुस्ती
२. घडगे ऋषिकेश सुभाष - ६५ कि.ग्रॅ. कुस्ती
३. ऐरंडे आकाश केरनाथ - ७१ कि.ग्रॅ. कुस्ती
४. बनसोडे पायल दयानंद - ५० कि.ग्रॅ. कुस्ती
५. बनसोडे सदानंद दयानंद - ५६ कि.ग्रॅ. तायकांदो
६. भुजबळ पवन वैंकट - ७४ कि.ग्रॅ. कुस्ती
७. कु. पवार लक्ष्मी - ६२ कि.ग्रॅ. कुस्ती

उस्मानाबाद जिल्हा एथलेटिक्स असोसिएशन तेँ आयोजित महाराष्ट्र एथलेटिक्स निवडचाचणी पार पडली. महाविद्यालयाचा अखिल जाधव ढावपट्टूने ५०० मीटर व १५०० मीटर स्पर्धेत जिल्हयातुन सर्वप्रथम येऊन आपली निवड पुणे येथे होणा-या महाराष्अ्र राज्य खुले एथलेटिक्स स्पर्धेत आपली निवड सार्थक ठरवून महाविद्यालयाच्या शिरपेचात मानाचा तुरा रोवला.

आमच्या महाविद्यालयातील क्रीडा विभाग प्रारंभी अतिशय प्रभावी असे कार्य करत आहे. आजपावेतो अनेक वेळा अनेक ठिकाणी आमच्या महाविद्यालयातील खेळाडूंनी उत्कृष्ट आशी कामगिरी नेहमी बजावलेली आहे. क्रीडा क्षेत्रातील या वाटचालीच्या यशात महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एच.एन.रेडे तसेच महाविद्यालयाचे क्रीडा विभाग प्रमुख प्रा.डॉ.अनिल पाटिल यांचे कुशल नेतृत्व व भारत शिक्षण संस्थेने खेळाडुंना शक्य तेवडे सहाय्य करण्याच्या परंपरेने महाविद्यालयातिल खेळाडू नक्कीच आकाश भरारी घेतीलच यात शंका नाही.

या गौरवशाली यशात क्रीडा समितीचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. एच.एन.रेडे, समितितील सदस्य प्रा.डॉ.मुंढे, प्रा.डॉ.चोचंडे, प्रा.डॉ.सुरवसे, प्रा.डॉ.सुरवसे, प्रा.डॉ.बीराजदार, प्रा.गावित यांचे सततचे परिश्रम व तसेच क्रीडांगणावर खेळाडुंना गैरसोय न जानवू देनारे श्री.नासाळे बालाजी आणि महाविद्यालयाच्या नावाला सर्वार्थाने सार्थ करण्यासाठी झटनारे सर्व खेळाडू यांचा सिंहासा वाटा आहे.

विभाग

मराठी विभाग

मराठी भाषा साहित्य समाज आणि संस्कृती यांचा अनन्यसाधारण असा संबंध आहे. मराठी विभागाच्या वतीने साहित्य संस्कृती आणि समाज यांचे नाते दृढमूल करण्याचे कार्य महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून अविरतपणे चालू आहे. मराठी विभाग महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासूनच कार्यरत आहे. विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या अभ्यासक्रमानूसार भाषा, साहित्य, साहित्य समीक्षा, कथा, कादंबरी, नाटक, काव्य आणि व्याकरण यांचे अध्यापण केले जाते. मराठी ही मातृभाषा असल्यामुळे मराठी भाषेचा दैनंदिनी जीवनात सातत्याने वापर होत असतो. भाषा व्यवहारातील बारकावे विद्यार्थ्यांना समजावून दिले जातात. त्याच बरोबर विद्यार्थ्यांना मराठी भाषा साहित्य संस्कृती संदर्भात आवड निर्माण करण्यासाठी प्रयत्न केले जातात.

अभ्यासक्रमांमध्ये विविध साहित्य प्रकारातील प्रसिध्द साहित्यिकांचे साहित्य तसेच मराठी भाषेतील मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्य आत्मसात करता यावे म्हणून प्रयत्न केले जाते. मराठी भाषेचे व्याकरण विद्यार्थ्यांना आत्मसात करता यावे म्हणून विशेष प्रयत्न केले जातात. वेगवेगळया प्रकारच्या पत्र लेखन कौशल्य, अर्ज लिखाणाची कौशल्य त्यांना अवगत व्हावे म्हणून विशेष प्रयत्न केले जातात. त्याच बरोबर मराठी विषयाच्या तज्ञ प्राध्यपकांचे अतिथी व्याख्यानेही आयोजित केले जाते. आणि विद्यार्थ्यांच्या अंगी सभादिष्टपणा यावा म्हणून सेमिनार आणि गटचर्चा आयोजित केली जाते. त्याबरोबर समाजातील वेगवेगळया प्रश्नांच्या अनुषंगाने गटचर्चा आयोजित करून विद्यार्थ्यांना वर्तमान प्रश्नांची जाणीव व्हावी म्हणून गट चर्चेचे आयोजन केले जाते. त्याच बरोबर विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास वाढीस लागावा आणि त्यांना विषयाचे नीट आकलन व्हावे म्हणून मराठी विभाग सातत्याने प्रयत्नशिल आहे.

वाङ्:मय मंडळाच्या माध्यमातून राबविल्या जाणा-या ‘शब्दगंध’ या भिती पत्रिका व अस्मिता वार्षिक अंक यासाठी लेखन विद्यार्थ्यांकडून करून घेतले जाते. त्याव्दारे विद्यार्थ्यांच्या सृजनशीलतेला प्रेरणा देण्याचा प्रयत्न केला जातो. विद्यार्थ्यांना वक्तृत्व व वाद विवाद स्पर्धा करिता विशेष मार्गदर्शन केले जाते. आयसीटी उपक्रमांच्या वापरामुळे अध्यापन प्रक्रिया सुलभ होते. पदवी प्राप्त करणा-या विद्यार्थ्यांना पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेण्याकरिता तसेच स्पर्धा परीक्षा देण्याकरिता प्रोत्साहन देण्यात येते. मराठी भाषेच्या ज्ञानामुळे भविष्यात माध्यमांसाठी लेखन कौशल्य, व्याकरण कौशल्य, साहित्य लेखनाची प्रेरणा विद्यार्थी आत्मसात करतात. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण व्यक्तिमत्त्वाच्या विकासाच्या दृष्टीने प्रयत्न केले जातात. कवी लेखक, समीक्षक आणि संशोधक घडविण्याचे कार्य मराठी विभागाच्या माध्यमातून सातत्याने होत आहे. त्यामुळे विविध क्षेत्रात विद्यार्थ्यांना संधी मिळू शकते. शिक्षण, उद्योग, व्यवसाय आणि विविध कंपन्यांमध्ये आमचे विद्यार्थी सेवेत कार्यरत आहेत.

हिंदी विभाग

हमारे इस महाविद्यालय की सन १९९९ मे स्थापना हुई तब से अबतक इस महाविद्यालय की, उतरोत्तर प्रगती हुई है। इस महाविद्यालयसे हर वर्ष तक रोषण ११०० से भी ज्यादा छात्र एवं छात्राए बी.ए.बी.एस्सी.बी. कॉम. बी.व्हाक जैसे अत्याधुनिक पाठयक्रमोका समावेश है। इतनाही नही तो इस महाविद्यालय मे एम.पी.एस.सी.विभाग भी कार्यरत है।

हिंदी विभाग हमारे हिंदी विभागमे तीनों विद्या शाखाँए जैसे की कला शाखा विज्ञान शाखा एवं वाणिज्य शाखा मे हिंदी विषय ऐच्छिक व व्दितीय भाष के रूप में अध्यायन अध्यापन के लिए है। हिंदी विभाग में कई महत्त्वपुर्ण गतिविधीया चलाए जाते है। जैसे १४ सितंबरको हिंदी दिवस समारोह का आयोजन किया जाता है। हिंदी विभाग के अंतर्गत काव्य प्रतियोगीता , निबंध प्रतियोगीता, शुद्धप्रतियोगीता आदी का आयोजन कीया जाता है। हमारे हिंदी विभाग के मेधावी छात्र छात्राए इस प्रतियोगीतामें हिसा लेते हुए हिंदी विभाग एव विषय की गरीमाको बनाये रखनेमे मे बकुबी हअहम भुमीका रखते है।

इंग्रजी विभाग

महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासूनच इंग्रजी विभाग कार्यरत आहे. विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या अभ्यासक्रमानूसार इंग्रजी भाष, साहित्य तथा साहित्य समीक्षा यांचे अध्यापन केले जाते. इंग्रजी ही वैश्विक भाषा असल्याने इंग्रजीचा दैनंदिन जीवनात होणारा वापर ते आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील इंग्रजीचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना विशद केले जाते. अभ्यासक्रमामध्ये विविध साहित्य प्रकारातील जगविख्यात साहित्यकांचे साहित्य तसेच इंग्रजी भाषेतील भारतीय साहित्यिकांचे लिखाण, इंग्रजी भाषेचे बोली स्वरूप आणि व्याकरण यांचा समावेश असल्यामुळे विद्यार्थी ज्ञानसंपन्न होतो. इंग्रजीचा उच्चार, व्याकरण याकडे लक्ष दिले जाते. तज्ञ प्राध्यापकांचे व्याख्यान (गेस्ट लेक्चर) आयोजित केले जातात. सेमिनार व गटचर्चा या द्वारे विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास वाढीस लागून त्योच विषयाचे आकलन समजण्यास मदत होते. वाङःमय मंडळ (लिटररी असोसिएशन) च्या माध्यमातून राबविल्या जाणा-या 'शब्दगंध' भित्तीपत्रिका व 'अस्मिता' वार्षिक अंक यासाठी लेखन इत्यादी व्दारे विद्यार्थ्यांच्या सृजनशीलतेला प्रेरणा देण्याचा प्रयत्न होता. विद्यार्थ्यांना वक्तृत्व व वाद-विवाद स्पर्धा करिता मार्गदर्शन केले जाते. आय.सी.टी. उपकरणांच्या वापरामुळे अध्यापन प्रक्रिया सुलभ होते. पदवी प्राप्त करणा-या विद्यार्थ्यानां पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेण्याकरिता तसेच स्पर्धा परीक्षा देण्याकरिता प्रेरित केले जाते. पदवी वर्गाच्या अभ्यासक्रमाच्या दरम्यान इंग्रजी भाषेच्या ज्ञानामुळे भविष्यात शिक्षण, मुद्रण तथा आदरातिथ्य क्षेत्र, पर्यटन, तांत्रिक लेखन, साहित्य लेखन इत्यादी क्षेत्रात उपलब्ध होऊ शकणा-या संधीबाबत माहिती दिली जाते. त्यामुळेच महाविद्यालयातून शिक्षण घेतलेले विद्यार्थी शिक्षण, प्रशासन, उद्योग व व्यवसाय तसेच बहुराष्ट्रीय कंपन्यांमध्ये कार्यरत आहेत.

इतिहास विभाग

इ.स.१९९९ साली महाविद्यालयाच्या स्थापने बरोबर इतिहास विभाग कार्यरत आहे. इतिहास विषयाच्या अभ्यासाने व्यक्ती व समाजाला योग्य दिशा व मार्गदर्शन मिळते. मानवी जीवन संस्कारक्षम बनविण्यासाठी इतिहासाचाअभ्यास उपयुक्त ठरतो. देशाचा जबाबदार नागरीक बनण्यासाठी थोर महापुरूषांची चरित्रे त्यांचे कार्यकर्तृत्व आपल्याला उपकार ठरतात.

इतिहास विषय अभ्यासल्याने माणसामध्ये जिज्ञासा निर्माण होते.राष्ट्रवाढीच्या वृध्दीस व राष्ट्रीय एकात्मतेस इतिहासाचा अभ्यासा महत्वपुर्ण ठरतो. त्याचबरोबर विविध स्पर्धा परिक्षा उदा. एम.पी.एस.सी.,यु.पी.एस.सी., तलाठी,बँकींग, रेल्वे बोर्ड इ.मध्ये इतिहास हा विषय महत्वपुर्ण आहे. आज संपूर्ण देशभर पर्यटनास खुप महत्व आले आहे. त्याकरीता अनेक ऐतिहासिक पर्यटन स्थळा विषयी पर्यटकांना मार्गदर्शन करण्यासाठी इतिहासाचा अभ्यास उपयुक्त ठरतो.

आपल्या महाविद्यालयातील इतिहस विभागामार्फत विविध ऐतिहासिक स्थळास भेटी देणे, त्या स्थळांचे सर्वेक्षण करणे सहली आयोजित करणे असे विविध कार्यक्रम आयोजीत केले जातात.

समाजशास्त्र विभाग

भारत शिक्षण संस्थेचे कला महाविद्यालयाची स्थापना मौजे माकणी येथे १९९९ मध्ये करण्यात आली. त्यामुळे समाजशास्त्र विषयाची सुरूवात १९९९ मध्ये झाली आहे. ग्रामीण परिसरातील विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाची सोय व्हावी या उदात हेतूने हे महाविद्यालय कार्य करत आहे.

भुकंपग्रस्त भागातील लोकांचे सामाजिक जीवन, सामाजिक संबंध, सामाजिक व्यवहार, सामाजिक क्रीया, कुटुंब व्यवस्था, विवाह संस्था, सामाजिक समस्या याचा परिचय व्हावा या उद्देशाने येथील विद्यार्थ्यांना समाजशास्त्र विषयाच्या अध्ययन व अध्यापनासाठी पदवी स्तरावर हा विषय शिकविण्यात येतो.

समाजशास्त्र विषयाच्या माध्यमातून ज्या समाजात आपण राहतो त्या साजाची संस्कृती, धर्म, कल्पना, रूढी, प्रथा - परंपरा याच्या अभ्यासाबरोबरच अनुभविक ज्ञानाची सागड घालून विद्यार्थ्यांना भावी जीवनाची तयारी करण्याच्या उद्देशाने प्रयत्न केले जात आहे. समाजशास्त्र हा विषय समाजाशी संबंधीत आहे. म्हणजे प्रत्यक्ष मानवासी संबंधीत असल्यामुळे शिक्षण आणि जीवन या एकाच नाण्याच्या दोन बाजू असल्याची जाणीव समाजशास्त्रामुळे होते. त्याच बरोबर विविध परिक्षेच्या माध्यमातून विदयार्थ्यांना नोकरीच्या संधी उपलब्ध होतात. समाजशास्त्र विषयाचे महत्व वाढत आहे.

राज्यशास्त्र विभाग

भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय माकणी. महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासूनच (१९९९) राज्यशास्त्र विभागाची स्थापना करण्यात आली. राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने विविध राष्ट्रीय सण-उत्सव दरवर्षी साजरे करण्यात येतात. स्वातंत्र्य दिन, प्रजासत्ताक दिन, मराठाडामुक्ती दिन, महाराष्ट्र दिन असे विविध दिवस विभागाकडून साजरे केले जातात. त्याबरोबरच लोकशाही दिन, जागतिक मानवी हक्क दिन, मतदार जागृती दिन, संविधान दिन असे विविध राष्ट्रीय एकता आणि अखेडता जोपासणारे दिवस राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने साजरे केली जातात.

भारतातील विविध जाती, धर्म, वंश, प्रदेश, भाषा अशा वैविध्यपूर्ण संस्कृतीचे दर्शन विद्यार्थ्यांना व्हावे यासाठी राष्ट्रीय एकता, अखंडता जोपासण्यासाठीचे कार्यक्रम राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने दरवर्षी नियमितपणे घेण्यात येतात. तसेच मतदार नोंदणी अभियान, माहिती अधिकार, मानवी अधिकार यासारख्या महत्त्वाच्या लोकशाहीस पूरक असलेल्या संकल्पना संबंधी विविध कार्यक्रम विभागाच्यावतीने घेतले जातात. स्वातंत्र्या, समता, बंधुता, अधिकार, कर्तव्य, सामाजिक न्याय अशा विविध लोकशाहीस पूरक असलेल्या पूरक संकल्पना संबंधीची माहिती महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना समजावी म्हणून, महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून राज्यशास्त्र विभाग सातत्यपूर्ण कार्य करत आहे.

भूगोल विभाग

माकणी हा परिसर भूकंप प्रवण क्षेत्रातील असून या परिसरात किल्लारी येथे ३० सप्टेंबर १९९३ मध्ये मोठा भूकंपाचा धक्का बसला, या भूकंपात मोठे वित्तहानी जैविक हानी व सामाजिक हानी मोठया प्रमाणावर झाली होती. माकणी येथे १९९९ मध्ये वरिष्ठ महाविद्यालय सुरू झाले तेव्हा येथील भौगोलिक प्रार्श्वभूमी लक्षात घेऊन भारत शिक्षण संस्थेच्या संचालक मंडळाने १९९९ मध्ये भूगोल विषयाचा अभ्यासक्रम सुरू केला.

भूगोलशास्त्र या विषयाच्या माध्यमातून नैसर्गिक विज्ञान जसे भूरूपशास्त्र, हवामान शास्त्र, सागरशास्त्र, जैविक भूगोल शास्त्र, पर्यावरण विज्ञान यासारख्या भौगोलिक घटकांचे आकलन व्हावे यासाठी नैसर्गिक विज्ञानाचा अभ्यास केला जातो. तसेच मानव विज्ञानाचा सुध्दा अभ्यास मानवी भूगोलशास्त्र, वस्ती भूगोलशास्त्र, लोकसंख्या, भूगोलशास्त्र, आर्थिक भूगोलशास्त्र, औदयोगिक भूगोल शास्त्र तसेच प्रादेशिक शास्त्रांचा सुध्दा अभ्यास केला जातो. जसे की महाराष्ट्राचा प्रादेशिक भूगोलशास्त्र, भारताचा प्रादेशिक भूगोलशास्त्र, कृषी भूगोलशास्त्र तसेच नैसर्गिक व सांस्कृतिक प्रात्यक्षिक भूगोल शास्त्र यासारख्या घटकांचे अध्ययन केले जाते. यातून अनेक घटकांचा उपयोग यशस्वी जीवन जगण्यासाठी उपयोगात आणला जातो व त्याचा उपयोग स्पर्धात्मक परीक्षांसाठी होतो जसे की एम.पी.एस.सी.,यू.पी.एस.सी., स्टाफ सिलेक्शन बँकींग, नेट, सेट यासाठी उपयोग होतो.

भूगोलशास्त्र विषयाच्या परिपूर्ण अभ्यास केल्यानंतर भूगोलशास्त्र विषयातील विद्यार्थी वेगवेगळया क्षेत्रातआपला व्यवसाय, नोकरी, रोजगार करू शकतो. जसे Cartographer, सर्वेयर, पर्यटन व्यवसाय, नकाशा निर्मितीकार, हवामान विश्लेषक, संरक्षक तज्ञ, माती परिक्षक, नियोजनकार इत्यादी यासारख्या असंख्य क्षेत्रात आपला रोजगार उद्योग धंदा व्यवसाय करू शकतो.

विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकास होण्यासाठी भूगोलशास्त्र विभाग अनेक कार्यक्रम आयोजित केले जातात. जसे भौगोलिक शैक्षणिक सहल, भौगोलिक सामाजिक आर्थिक सर्वेक्षण, भूगोलशास्त्र दिन, हवामान दिन, जलदिन यासाखे विविध भौगोलिक दिन भूगोल शास्त्र विभागातून साजरे केले जातात.

भौतिकशास्त्र विभाग

महाविद्यालयात भौतिकशास्त्र विभाग हे विज्ञान शाखेच्या स्थापनेपासून इ.स.२००५ पासून कार्यरत आहे ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना भौतिकशास्त्र विषयाची आवड निर्माण होण्यासाठी दैनंदिनतासिक अभ्यासक्रमावर आधारित वेगवेगळे प्रयोग व नवीन तंज्ञनाची म्हणजेच आय.सी.टी.ची.सांगड घालून विद्यार्थ्यांना शिकवले जाते. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद अभ्यासक्रम मंडकाकडून दिलेल्या अभ्यासक्रम महाविद्यालयात शिकवला जातो. विद्यार्थ्यांना सोपे करून समजेल अशा पध्दतीने भौतिकशास्त्र विषयातील संकल्पना व्याख्या नियम इत्यादी शिकवले जातात सोप्या भाषेत त्यात मातृभाषेचा वापर केल्याने विद्यार्थ्यांना भौतिकशास्त्र विषयाची गोडी निर्माण होऊन विद्यार्थ्यांमध्ये स्वयं अध्ययन व संशोधन वृत्ती वृध्दिंगत होऊन सुक्ष्म वैज्ञानिक दृष्टिकोन तयार होतो

नवीन तंत्रज्ञानाच्या युगात आधुनिक जगात या विषयाचे अधिकाधिक महत्त्व वाढले आहे नवीन आरोग्य क्षेत्र व औद्योगिक क्षेत्रात वापरल्या जाणा-या वेगवेगळया यंत्रसामुग्री मध्ये या विषयामुळे प्रगती होत आहे. त्या दि्ष्टकोनातून विद्यार्थ्यांना सखेल मार्गदर्शन केले जाते. तज्ञ प्राध्यापकांचे व्याख्यान (Guest Lect) आयोजित केले जातात सेमिनार व गटचर्चा याव्दारे विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास वाढीस लागून त्यांना भौतिकशास्त्र विषयाचे आकलन समजण्यास मदत होते. भौतिकशास्९ा विषयातून पदवी प्राप्त विद्यार्थी पुढे पदव्युत्तर पदवी घेण्यासाठी वेगवेगळया महाविद्यरलयात प्रवेश घेतात तसेच बरेच विद्यार्थी औद्योगीक कंपन्यामध्ये वेगवेगळया पदावर कार्यरत आहेत.

वनस्पतीशास्त्र विभाग

भारत शिक्षण संस्थेच्या श्री.छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयात १९५९ पासून वनस्पतीशास्त्र विभाग कार्यरत आहे. विभागात सर्वच पायाभूत सुविधा उपलब्ध आहेत.

जागतिक स्तरावरील आव्हानांचा सामना करण्यासाठी अद्यावत ज्ञान व कौशल्य विद्यार्थ्यांमध्ये विकसीत करणे. ही दृष्टीने विद्यार्थ्यांचा शारिरीक, मानसिक व अध्यात्मिकदृष्टया विकास साधणे या कर्तव्या बुध्दीने विभागाने खालील ध्येय व उद्दिष्टे नजरेसमोर ठेवली आहेत.

१. उत्कृष्ठ वर्गखोल्या आणि प्रयोगशाळा व शैक्षणिक वातावरण पुरविणे.

२. जीवनातील कोणत्याही आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी उच्चिशक्षित, आत्मविश्वासाने जगणारे विद्यार्थी तयार करणे.

३. बदलाच्या दिशेने जाण्यासाठी ज्ञानकोश केंद्र तयार करणे.

विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक अभ्यासक्रम वेळेत पूर्ण करणे, वेळप्रसंगी वैयक्तिक पातळीवर गरीब विद्यार्थ्यांना मदत करणे, स्लो लर्नर्स ला वैयक्तिक समुपदेशन करणे, विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव देणे, इत्यादी अत्यावश्यक बाबीपत्रवर भर दिला जातो. विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक मार्गदर्शन, अतिरिक्त प्रशिक्षण, अतिरिक्त व्याख्याने, प्रतिबंधक प्रशिक्षण इ. तसेच नेतृत्व गुण विकास करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले जाते. कार्यशाळा आयोजन आणि प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून परिसरातील शेतक-यामध्ये वनस्पतीविषयी ज्ञान विकसीत करणे विभागात शिकवण्यासाठी अभिनव पध्दतींचा वापर केला जातो ज्यामध्ये आयसीटी आधारित शिक्षण (इंटरनेट कनेक्विव्हिटी, संगणक आणि एल.सी.डी.प्रदर्शन) मोडेल्स चार्टस, समूह चर्चा इत्यादी.

वनस्पती शास्त्र विषय घेऊन बी.एस्सी.पूर्ण केल्यास खालील क्षेत्रात संधी आहे.

१. एम.पी.एस.सी. /यु.पी.एस.सी.साठी पात्रता परीक्षा.

२. वनस्पतीशास्त्र, पर्यावरण शास्त्र, जैवतंत्रज्ञान विषयात पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश

३. मेडीकल रिप्रेसेन्टेटीव्ह (MR) म्हणून फॉर्मा कंपन्यांत नोकरी.

४. एम.बी.ए.झाल्यास फॉर्मा कंपन्यां मॅनेजर.

५. डी.एम.एल.टी. केल्यास स्वतःची पॅथोलरॅजी लॅब.

६. अनेक मल्टीनेशन सीड कंपन्यामध्ये नौकरी.

७. मोठया नर्सरी मध्ये प्लान्ट ब्रीडर म्हणून नौकरी.

DEPT. OF ZOOLOGY

Profile of the Department of Zoology

The Dept.of Zoology was opened in 2005 along with the dept. of Zoology and since then only general course has been taught till today. From the academic session 2005-06 under affikiated to Dr. Babasaheb Ambedkar marathwada University, Aurangabad the Dept. started teaching at the Best level. Our Zoology Department is one of the best Department In our College.

It is matter of Pride to mention that our staff members are filly qualified Ph.D. and M.Phil. our Teaching staffs are fully engaged in Research work and different Departmental Activities.

Name of the Depaetment : Zoology

Year of establishment : Started special subject as a Zoology - 2005

Aim and Objectives

1) To impart basic education in Zoology.
2) To develop experimental skill of the students in the subjects.
3) To develop scientific temperament.
4) To prepare the students for admission to higher studies
5) To prepare the students for employments in small scale industries
6) To motivate the students for self employments.
7) To prepare students for civil service examination and other competitive exam

Job oportcunities After B.S.C. Digree (Zoology) Completed students

1) Government Fishery Department
2) Research scientist
3) Associate Research Scientist
4) High School Teacher
5) Clivical Data Manager
6) Medicy coder
7) Zoo Keeper
8) Wildlife Educator
9) Wildlife Conservationist
10) Naturalist

DEPT. OF CHEMISTRY

In 2005 along with the establishment of science science stream, the department of chemistery has been started. Our departments in the college. Our chemistery department has in 2005 by the affilicated to the Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada university, Aurangabad.

We know the fact that the prosperity and progress of faculty depends on the fundamental facilities. It is a matter of pride to mention that our staff members are fully qualified Ph.D.,M. Set. Gate. Our staff members acquired not only good academic qualification, but they are also ahead in extra-curricular and social activities like Text book writing, Resource Person in National & International Conferences, Participation in Blood Donation camp, working in social welfare etc. The department is conducting number of innovative currucular and extra-curricular activities such as seminars, student's periodical-chemica, industrial / educational tours. Alumni have also developed a continuous pool and linkage with department through guest lecture series. All these programmes have added a great value to the teaching and learning programme. The students are also guided to guided to participate in different workshops, seminars and research festivals. These activities enhance scientific attitude and popularize Science in the Society.

The main objective of the Science is to serve the society and to provide solutions to Social problems. In view of this, In view of this, we have started career oriented course in instrumentations and sample analysis. Many of our alumni have secured significant positions in academic and research institutions as well as in industries and administration. Significant number of students has achieved success in Civil service examination and industrial sector also. The students have also proved the merit in extension and academic activities.

The faculty of the department is actively angaged in research activities. Faculty of department has completed one UGC Sponsored Minor research projects. Faculty of department has published 51 research papers in the journals of national and international reputes. The department has also developed MOU / linkages with different idustries, academic and research institutes.

भारत शिक्षण संस्थेचे

कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,

माकणी ता.लोहारा जि.उस्मानाबाद

मराठी विभाग

मी शब्दांची पूजा करीत नाही
तर माणसांची आरती गातो
ज्यांच्या गावात सुर्य नाही
त्यांचा हातात प्रकाश देतो

- यशवंत मनोहर

● वरिष्ठ विभाग ●

: संपादक :

प्रा. के .आर.सुरवसे

मराठी विभाग

: विद्यार्थी संपादक :

कसबे सुरज प्रकाश

स्त्री शक्ती (वैचारिक लेख)

लोकशाहीच्या वाटेने समृद्धीकडे वाटचाल करणा-या भारताची संस्कृती म्हणजे उच्च नितीमुल्ये असलेली, प्राचीन संस्कृती अशी आज जगाला आपल्या भारतीय संस्कृतीची ओळख आहे.ही गोष्ट भारतीयांसाठी अभिमानास्पद आहे. तरीही भारतीय समाज व्यवस्था अन्यायकारक आणि दोषपुर्ण आहे, हे कटू सत्य प्रत्येक भारतीयाला स्विकारावेच लागेल पूर्णपणे वर्णाधिष्ठीत समाजव्यवस्था आणि समाजातील पुरूषांचे प्राबल्य या दोन गोष्टीमुळे भारतीय समाज व्यवस्था पुर्णपणे किडली आहे.

देशाला स्वतंत्र मिळून अर्धशतक पूर्ण झाले तरीही भारतीय स्त्री ही पुरूषप्रधान संस्कृती जासेखडातून पुर्णपणे मोकळी झालेली नाही. आजदेखील ग्रामीण भागामध्ये मोठया प्रमाणावर बालविवाह होताना दिसतात अर्थातच मुलगी मुलापेक्षा १० ते १५ वर्षानी लहान असते म्हणजे तो पुरूष लवकर वृद्ध होतो आणि त्याची सेवा शेवटपर्यंत तिलाच करावी लागते हे असे का? समाजातील सर्वच बंधने स्त्रीयांनीच का पाळायची? तिने अन्याय कुठपर्यंत सहन करायचा? या घमेंडी, स्वार्थी, खोटारडे, स्वतःला उच्च समजणा-या पुरूषांना सुद्‌बुद्धी केव्हा येणार ? त्यांना स्त्रियांचा मोठेपणा स्त्रीयांचे महत्व केव्हा समजणार ? मुलगी जन्मल्याबरोबर तिच्यावर अन्यायकारक पुरूषप्रधान समाजव्यवस्था लादली जाते. तिच्या भावनांचा विचारांचा खून केला जातो. हे केव्हा थांबणार ? शहरी स्त्रियांपेक्षा ग्रामीण स्त्रींची स्थिती अत्यंत वाईट आहे.

महाराष्ट्रातील नव्हे तर देशातील एक महत्त्वाच्या समाजसुधारक म्हणून ताराबाईचे नाव घेतले जाते स्त्री पुरूषातील सर्व असमतोल दुर करून स्त्री जातीला पुरता न्याय मिळवून द्यावा असाच त्यांचा महत्त्वाचा विचार आहे ते आपल्या निबंधात पुरूषांना म्हणतात की स्त्रिया कपटी असतात असे तुम्हाला वाटते मग तुम्ही कपटयुक्त लीला पत्रे नाहीत का ? तुमच्यासारखे कपटीतर या पृथ्वीवर कोण सापडणार नाही. स्त्री तुमच्यावर प्राणाहून जास्त प्रेम करते यात शंका नाही. स्त्रीचे मन फक्त एकावरच बसते तुम्ही मात्र भ्रमासारखे या फुलावरून त्या फुलावर उडत राहता, परंतू स्त्री तशी नसते स्त्री तुमच्यावर मनापासून प्रेम करत असताना तुम्ही दुसरीवर नजर ठेवता तिसरीबरोबर स्वैराचार करता आणि मनात चौथ्या स्त्रीचे चिंतन करता तरीही स्त्री तुमच्या सारखे एकाला हात आणि दुस-याला लाथ असे करणार नाही ती सतत एकाच पुरूषासोबत राहिल मनासारखे असेल तर ठिक नसेल तरीही ती त्याच्याकडे आनंदाने नांदते परंतू तुम्ही वेळ पडली तर घुबडासारख्या कुरूप स्त्रीला देखील सोडणार नाही ती तुम्हाला रंभाच वाटेल.

कोणाला जहागिरीवरून राज्यपदावरून देखील खाली ओढायला मागेपुढे पाहात नाहीत असे असताना स्त्रीलाच कपटी कसे म्हणू शकता तुम्ही रोज जहागिरी,वतन देशमुख पाटीलकी करीता एकमेकांचे प्राण घेता विषप्रयांग करता हेही स्त्रियां मुळेच का स्वतः दोषी असताना तुम्ही स्त्रियांना प्रत्येक ठिकाणी दोषी का ठरविता.

बर ताराबाईच जाऊदे मला वाटते आजचा समाज स्त्रीकडे एक सुख देणारी वस्तु अशा घृनास्पद अर्थाने पाहतो हे पाहणे चुकहचे आहे पुरूष स्त्रीपेक्षा श्रेष्ठ आहे. असे काही सनातनी लोक म्हणतात ते म्हणतात की पुरूषच वंशाचा दिवा आहे. म्हणजे तोच वंश वाढवतो पण त्यांनी शरीरशास्त्र शिकून त्यातील सत्य स्विकारावे तर च त्यांना

समजेल की मुलगीच वंश वाढविते पुरूष प्रधान समाजव्यवस्था रूजविण्यास किंवा ती वाढविण्यास पुरूषाप्रमाणे स्त्रीयादेखील कारणीभूत आहेत. कारण त्यांना पुरूषांचे राज्यच चालू दिले नसते तर आजही स्थिती आली नसती.

आजही ग्रामीण भागामध्ये मुलींना शिक्षणापासून वंचित ठेवले जाते आणि त्यांच्या खेळण्या-बागडणाच्या वयामध्येच त्यांना संसाराच्या गाडयाला जुंपले जाते. स्त्रियांच्या या स्थितीलादेखील काही प्रमाणात त्याच कारणीभूत आहेत. कारण वरील कारणांचा शोध घेतल्यास असे समजते की बहुतांश लग्ने ही मुलीचा वाकडा पाय पडेल व घराण्याचे नाक कापले जाईल या भितीने लवकर केली जातात म्हणून मुलीने या बाबतीत आपल्या हातून असे काही घडणार नाही याची दक्षता घ्यायला हवा ख-या प्रेमाची व्याख्या त्यांना समजायला हवी.

पौराणिक गोष्टीमध्ये सितेला आपण महापतिव्रता आहोत हे सिद्ध करावे लागले ब-याच स्त्रिया नव-याला परमेश्वर समजतात त्याची पुजा करतात त्याच्यासाठी उपवास व्रते करतात या सर्व गोष्टीबद्दल संपूर्ण समाजाला तिरस्कार वाटला पाहिजे.

स्त्रियांवरच्या अन्यायाला स्त्रीच वाचा फोडते असे म्हटले जाते पण हे काही खरे नाही कारण की असे असते तर महात्मा जोतीराव फुले. महर्षी धोंडो केशव कर्वे, गोपाळ हरी देशमुख ही नावे उदयाला आलीच नसती. शिवाजी महाराजांच्या राज्यात स्त्रीयांना सन्मान मिळालाच नसता किंवा डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हिंदू कोड बिला साठी झगडलेच नसते केवळ हे बिल पास झाले नाही म्हणून त्यांनी कायदेमंत्री पदाचा राजीनामा दिला हे लक्षात ठेवण्यासारखे आहे.

देशाला घातक असणारी पुरूषप्रधान संस्कृती मोडीत काढण्यासाठी पुरूषांनी आपली घमेंडी वृत्ती सोडून दयायला हवी स्त्रीयांनी या पुरूषप्रधान संस्कृती विरूद्ध एक प्रकारचे बंड उभारले पाहिजे.

पुरूषप्रधान संस्कृती स्त्रियांना घातक आहे असे म्हणने चुकीचे ठरेल ती स्त्रीयांना जेवढी घातक आहे तेवढीच पुरूषांनाही घातक ठरू शकते भारतामध्ये सध्या स्त्रीयांचे प्रमाण खुपच कमी आहे. दर १००० पुरूषांमागे ९२९ स्त्रीया आहेत म्हणजे जवळ जवळ ७ कोटी १० लाख पुरूष अविवाहीत राहण्याची शक्यता आहे किंवा बहुपतित्वाची पद्धत येऊ शकते

एकूण संपूर्ण समाजाने, शासनाने वेगवेगळया संघटनांनी पुढे येऊन पुरूषप्रधान संस्कृतीची पाळेमुळे भारतातून उखाडून टाकली पाहिजेत, तरच भारत यशाच्या वैभवशाली शिखरावर विराजमान होईल

।। स्त्री शक्तीचा विजय असो ।।

राठोड अतुल
बी.ए.व्दितीय

प्रेमाची कथा

प्रिये तु माझ्या आयुष्यात आलीस प्रत्येक क्षणाला महत्व आलंय, श्वासा गणीस साठवलेली आठवण आणि आप्रुपाचे सारेच क्षण,जे तू माझ्या पुडयात घातलेस त्याच मोल शब्दांत मांडण्यासारख नाही ऐवढे मात्र नक्की तुझ्याविना मी अपुर्ण आहे जन्मोजन्मी साथ हवी एवढचं मागणं आहे.

तुला वजा केल्यावर बाकी काही उरत नाही. तुझ्याशिवाय आयुष्य मी आयुष्यच धरत नाही. तु गेल्यावर वाटत कसं सांगायचं होत तू खुप काही दिलं तरी आणखी मागायच होत. मुक मुक राहून तुझं नुसतच पाहत राहण जसं गोठलेल्या नदीच बर्फा खालून वाहत तुझी असणं किती छान आहे नाहीतर हे जग म्हणजेच नुसतचं माणसाच रान आहे. तुझ्यावर रागवण हा तुला आठवण्याचा बहाना आहे. तु आलीस की तो जातो तसा तसा माझा राग शहाना आहे. तुझी आठवण हा नित्य नवा अनुभव आहे. कधी उसळणार वादळ तर कधी पाकळीवरच दंव आहे. तु सोबत असलीस की मला माझा ही आधार लागत नाही. तु फक्त सोबत रहा मी दुसर काही मांगत नाही.कोणीतरी लागत आपल्याला वेडा म्हणणार वेडा म्हणताना आपल्यातलं शाहणपण जाणणार.

ओठात गुदमरलेले शब्द अलगत डोळयाकडे वळले पापण्या जरा थरथरल्या म्हणून गुपीत तुला कळले. तुझं आठवण ही मला किती सहन करावं लागंत ऊर भरून श्वास घेऊन पुन्हा गुदमराव लागत तुझं हे नेहमीचच झालंय आल्या निघण मी जाते मी निघते म्हणतांना थांबतो का ते बघणं. एकदा वाटल तुला स्पष्टच सांगाव मग वाटल कागदावर लिहावं, नंतर म्हटंल जाऊ दे तुझं तुलाच कळतयं का ते बघावं

खूपदा तुझ्या आठवणी पाऊलाने वाजवता येता. खूपदा तुझे गरत श्वास कानामागे जाणवंतात रात्र पटकन सरते तुला ऊराशी धरून मंग दिवसभर तुला फक्त पाडत रहतो मी परक्यासारखं दुरूनं . वेडया क्षणी भास होतो तु जवळ आपल्याचा डोळे ऊगीच दावा करतात तु स्पष्ट दिल्याचा कितीदा मी तुझ्याकडे परतलोय तुझ्या पासून दुर जायचं ठरवुन कितीदा मी तुला जिंकू दिलंय स्वताःला हरवुन. नजर तुलाशोधत राहते तु दिसे पर्यंत पापण्या आड लपून राहते तु समोर असे पर्यंत. सुखलेली पाने पडतात वारा सुटल्यावर तशी तुझी स्वप्ने पडतात मी डोळे मिटल्यावर.गपचं रहाव असं वाटतं तुझ्या जवळ बुसल्यावर वाटत तुच संगळ ओळखाव मी नुसतं हसल्यावर तुला डोळे भरूण पहाव असतं पण तु आलास की डोळे भरून येतात. आणि बोलायचं म्हटलं तर शब्दं मुकेपण धरून बसतात.

मला वाटत मी रूसल्यावर तु हळवी समजुत काढावी माझ्या गालावरची कळी मगं तुझ्या ओठा आड दळावी. रस्ता वळण घेत गेला पावल त्यावर पडतगेली आपल्या दोघातील प्रत्येक घटना अशी न ठरवता घडत गेली. वाटल तुला चोरून भेटतांना कुणी मला बघावं आणि त्याच्या देखत मी तुझ्या सवे निघावं. पुसणार कुणी असेल तर रडण्याला अर्थ आहे. जर तुझे डोळेच भरणार नसतील तर मरण सुध्दा व्यर्थ आहे. माझं मन तुझ्या प्रेमात बुडत होत ते बुडतांना सार जग पाहतं होत मदतीला फक्त तुझच मनं धावलं होत पण तुला तरी कोठे पोहायला येत होत.पाण्यामधल्या साखरेप्रमाणे विरघूळ दे तुझ्या प्रेमात ओठावर येऊ दे जे दडलय तुझ्या मनात. वादळांना भेटूनही जीवन अगदी संत आहे मीच मला भेटत नाही हीच मोठी खंत आहे. स्वप्नातील पावलांना चालणे कधीच कळलेच नाही पाऊल वाट चांगली असली तरी पाऊल हे वळलेच नाही. तुझ्यावर कमी टाकणार मला एक आव्हान आहे. तुझ्या प्रेमळ भावना पुढे माझा प्रत्येक शब्द गहान आहे. प्रेम करण म्हणजे एकमेकांकडे पहाने नाही तर दोघांने मिळून एकाच गोष्टीकडे पाहणे.

शिंदे राऊ बी.ए. प्रथम

प्रेम आणि मैत्री

कॉलेज लाईफची सुरूवात म्हणजे तारूण्याची सुरूवात समजली जाते. अर्थात या वाक्यामध्ये मुलगा आणि मुलगी तारूण्याच्या उंबरठयावर उभे असतात त्यातूनच प्रेमाचा कवढसा कधी मनाच्या कपा-यात येतो हे दोघांनाही कळत नाही. पण यातही कांही व्टिस्ट असतात ज्यात काहींजण फार समजुतीने सामोरे जातात पण काहींना दुःखातून बाहेर पडण्याचा मार्गच सापडत नाही. खूप कमी जनांना त्यांचे प्रेम मिळते आणि इतरांना दुःख मिळते. पण शेवटी त्याचा त्रास करून घ्यायचा की नाही आणि घ्यायचा असेल तर तो किती प्रमाणात करून घ्यायचा हे ज्यांना त्यांनाच ठरवावे लागते.

मुले आणि मुली दोघांना ही एकतर्फी प्रेमाच्या त्रासातून जावे लागते. जगात असा कोणी नसेल की त्याने किंवा तिने प्रेमाच्या सुखा बरोबर त्यातील दुःख अनुभवले नाही मग हा त्रास का करून घेतो आपण ? किती ही प्रेम केले तरी शेवटी त्याने किंवा तिने नकार दिले असे म्हणून दुःख करत बसतो. किंवा अधी जे खरे प्रेम आहे असे वाटत असते ते किंवा कालावधीनंतर त्यांच्या किंवा तिच्या बोलण्यातून जाणवते. की त्याला आपण खरे प्रेम समोरच्या व्यक्तीने आपणावर करायला हवे नाहीतर कधी ना कधी तो स्वप्नाचा महल पडतोच पण समजा प्रेम नाही मिळाले तर त्यातून खरे प्रेम होते की नाही याचा विचार करावा का ? एकतर्फी प्रेमातच खरे खोटे पाहूच नये कारण त्यात केवळ आपनच असतो अन् दुसरा तर त्यांच्यातच विश्वासच असतो पण दोघांनीही एकमेंकांना संमती दिली असेल आणि तरी ते दोघे एकत्र होऊ शकले नाही तर ते खरे प्रेम नसते. कारण खरे प्रेम हे कधीच हार मानत नाही.

मुली जन्मताच भावूक असतात एखादा मुलगा आपली काळजी घेतोय त्याच्या विषयी आपल्याला जवळीक वाटते म्हणजे हाच आपल्या जीवनाचा जोडीदार असायला हवा अशी तिची इच्छा असते म्हणून ती त्याच्यात गुंतून जाते खूप खूप स्वप्ने पाहते या उलट मुले प्रेमात पडल्यावर लगेच लग्नाचे स्वप्न बघत नाही. मुलांना लग्न म्हणजे एक बंधन वाटते त्यांना फक्त मुलीचा सहवास हवा वाटतो.

तसेच मैत्रीच्या नात्यात बंधन नसतात तो मुलगा तुम्हाला केवळ मैत्रीन मानत असेल किंवा ती मुलगी केवळ मित्र मानत असेल तर त्याचा स्विकार करा त्यात (प्रेमात) अडकून स्वतःला कमी लेखून नैराश्य ओढावून घेऊ नका सत्य परिस्थिती जाणून घेऊन जर वेळीच मनाला आवर घातला तर दोघांचे ही जीवन सुख मय होईल मग अशा वेळी त्याला किंवा तिला आपला मित्र-मैत्रीन म्हणायला काय हारकत आहे ?
शेवटी प्रेमापेक्षा मैत्री चांगली मित्र हे जगातील सर्वात सुंदर नातं आहे.

चव्हाण निकीता
बी.ए. प्रथम

सुखाचा मार्ग

आळस करू नका कमीत कमी आश्वासने द्या. नेहमी खरे बोलण्याचा प्रयत्न करा.
तुमच्या उत्पन्ना नूसार रहाणीमान ठेवा. कोणाशीही वाईट किंवा खोटे बोलू नका.
तुम्ही दुस-यांना दिलेल्या वेळेचे काटेकोर पणे पालन करा.
चांगल्या लोकांशी मैत्री करा अन्यथा करू नका.
मादक द्रव्य धुम्रपान करू नका,तिस्कळ चारित्र हे सर्वश्रेष्ठ आहे.
तुमची काही गुपिते असल्यास ती इतरांना सांगू नका.
शक्यतो दुस-याकडून उधार घेऊ नका.रोखीचे व्यवहार अधिक चांगला असतो.
बोलताना समोरच्या व्यक्तीच्या डोळयात पहा
तरूण पणी जास्तीत जास्त बचत करावी तीच म्हातारपणातील संपत्ती असेल.
परत करण्याची क्षमता असेल इतकेच कर्ज घ्या.
चांगले बोलणे व चांगले मित्र तुमचे व्यक्तिमत्व दर्शवितात.
तुम्ही चुकीचे वागल्या शिवाय कोणी तुमच्या चारित्र्यावर शिंतोडे उडविणार नाही.
दैनंदिन काम काजाचा रोज रात्री आढावा घ्या.
तुम्हाला कोणी वाईट बोलून दोष देत असेल,
तर तो विवादण्याचा जाणिव पूर्वक प्रयत्न करा
संसार भावनेने करायचा असतो,नाही तर झोपडीत संसार कधीच फुलले असते.
ज्यांना भावना आणि व्यवहार यांची सांगड घालायला जमते तोच प्रपंचात यशस्वी होतो
प्रत्येक वेळी दुस-याची उणी-दुणी काढणे
आपल्या गरिबीचे आणि कमीपणाचे प्रदर्शन करणे होय.
इतरांच्या प्रगतीला उन्नतीला विनाकारण नावे ठेवणे
अत्यंत चुकीचे आणि आशिष्ट पणाचे लक्षण होय.
दुस-यांच्या चांगल्या कामाची व्यवहाराची अंतःकरणा पासून
प्रशंसा करावी यामध्येच तुमची मानसिकता आहे.
बोलणे संपल्यावर नेहमी धन्यवाद, पुन्हा भेटू असे शिष्टाचार युक्त शब्द वापरावेत.

मुसांडे गणेश
बी.ए. व्दितीय

प्रेम करावे मनान

प्रेम करावे मनाने
त्याला होकार दयावे फुलाने
त्या गुलाबाच्या फुलाला
स्फुर्ती दयावे काटयाने ...
प्रेम करावे मनाने
त्याला हास्य दयावे चेह-याने
त्या गालावरच्या हास्याला
बहरून दयावे ओठाने ...
प्रेम करावे मनाने
त्याला समंती दयावे दोन्ही -हदयाने
-हदयावरच्या धाग्याला
जुळू दयावे भावनेने ....
झुळ-झुळण-या केसांना
झोका दयावे झुळूकाने
प्रेम करावे मनाने ....
त्याला आकार दयावे ढगाने
अंधारलेल्या रात्रीत
प्रकाश टाकावे चंद्राने
सारे अंग शहारून जावं
पावसाच्या एका थेंबाने
होकार दिले फुलाने म्हणून
प्रेम करावे मनाने ...
स्वप्नवेडया प्रेमाची
शब्द वेडे ग-हाने
नेहमीचेच ठरवलेले तेच ते बहाने
थोडयाशा साध्या सोप्या
अशाच काही प्रेमाच्या गोष्टी .....

मनोहर दिपक
बी.ए. तृतिय

वाट

जरा चुकिचे जरा बरोबर बोलू काही ।
चला दोस्त हो आयुष्यावर बोलू काही ।।१।।
शब्द असू दे हातामध्ये काठी म्हणूनी ।
वाट आंधळी प्रवास खडतर बोलू काही ।।२।।
तूफान पाहून तीरावर कुलबुजल्या होडया ।
पाठ फिरूदे त्यांची नंतर बोलू काही ।।३।।
उदया उदयाची किती काळजी बघ रांगेतून ।
परवा आहे उदयाच बोलू काही ।।४।।
उगाच वळसे शब्दाचे हेत देत रहा तू ।।
भिजले नाहित डोळे तोवर काय ।।५।।

शिंदे रामचंद्र
बी.ए. प्रथम

‘ जीवन ’

फुलांचा सुगंध दरवळतो म्हणून
भुंगा बनुन भटकायच नसतं
ज्योत तेजस्वी भासते म्हणून
पतंगासारख जळायचं नसतं
वादळात सापडली नौका म्हणून
वल्ह फेकून दयायच नसतं
भविष्य उज्वल नसेल म्हणून
वर्तमान कधी विसरायचं नसतं
डोळयातलं पाणी दिसत म्हणून
ओठावरचं हसू कधी लपवायचं नसतं

पटोले रोहन
बी.ए. प्रथम

मतदान हेच श्रेष्ठदान

आपल्या देशातील लोकशाही संपूर्ण जगात भक्कम व यशस्वी असल्याचे भारत निवडणूक आयोगाने सर्व जगाला दाखवून दिलेले आहे. अशा या भारत निवडणूक आयोगाची स्थापना २५ जानेवारी १९५० रोजी झाल्याने हा दिवस देशभर 'राष्ट्रीय मतदार दिवस' म्हणून साजरा केला जात आहे. मतदानविषयी जनजागृती करण्याच्या दृष्टीने सर्व जिल्ह्यात जिल्हाधिकारी यांच्या मार्गदर्शनाखाली प्रशासनाने विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.

देशाच्या हितासाठी व विकासासाठी मतदान करणे आवश्यक आहे. मतदार हा राजा आहे. लोकशाहीच्या बळकटी करणासाठी मतदाराने निवडणूकीत मतदानाचा पवित्र हक्क बजावला पाहिजे. हे या राष्ट्रीय मतदार दिवसाने अधोरेखित कलेले आहे. नवीन मतदारामध्ये जागृतीसाठी हा दिवस साजरा करण्यात येत आहे. या निमित्ताने जिल्ह्यात विविध स्पर्धा, जनजागृतीचे कार्यक्रम शालेय, महाविद्यालयीन पातळीवर आयोजित केलेले आहे. गाव, तालूका व जिल्हास्तरावरील भारत निवडणूक आयोगाच्या निर्देशानूसार कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येत आहे.

स्वीप -२ कार्यक्रम : आपणांस माहितच आहे, आगामी लोकसभा निवडणूकीच्या पार्श्वभुमीवर भारत निवडणूक आयोगाने स्विप- २ (Sweep II) हा महत्वकांक्षी कार्यक्रम हाती घेतला आहे. आयोगाने मतदानाचे प्रमाण वाढवण्यासाठी काही उद्दीष्ठये समोर ठेवली आहेत. एकूण लोकसंख्येमधील मतदाराचे प्रमाण व १८ वर्षावरील मतदारांची संख्या ही समान असावी यासाठी उपक्रम राबवून मत वाढवण्यासाठी विशिष्ट प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. मतदारांच्या नोदणीचे प्रमाण कमी का आहे? याची कारणे शोधून त्यामध्ये लक्ष घालणे अपेक्षित आहे. भारत निवडणूक आयोगाने कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याच्या उपजिल्हा निवडणुक अधिकारी यांना नोडल अधिकारी म्हणून नेमण्यात आले आहे. कार्यक्रमाची यशस्वी व प्रभावी अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी त्यांचीच आहे. भारत निवडणूक आयोगाने हया कार्यक्रमाकरीता आर्थिक अनूदान दिले आहे.

एकूण लोकसंख्येमधील महिलांचे प्रमाण आणि मतदारामधील महिलांचे प्रमाण सारखे असावे. हे प्रमाण वाढविण्यासाठी महिला बचत गट, अंगणवाडी केंद्र, दूध उत्पादक सहकारी संस्था तसेच महिलांच्या सामाजिक संघटना, नागरी संस्था इत्यादी सोबत चर्चा, परिसंवाद, मेळावे आयोजित करण्यात यावेत. सणासुदीच्या काळात रांगोळी स्पर्धा, खाद्य महोत्सव इत्यादीच्या माध्यमातून महिलांमध्ये जनजागृती करावी.

१८ ते १९ या वयोगटातील युवकांच्या मतदानाचे प्रमाण सध्याच्या ३५ ते ४० टक्क्यांवरून ८० टक्के इतके व्हावे. युवक मतदारांची नोदणी वाढविण्याकरिता विद्यापीठे, महाविद्यालये आणि त्यांचे युवक प्रतिनिधी यांचेशी संवाद साधण्यात यावा. सर्व विद्यापीठाचे कुलसचिव यांना या प्रयोजनासाठी कॅम्पस ॲम्बसडर म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. तसेच प्रत्येक महाविद्यालयाच्या प्राचार्याना नोडल अधिकारी म्हणून जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे. तेव्हा याकामी त्यांचे सहकार्य अपेक्षित आहे. याशिवाय युवक महोत्सव, विविध क्रीडा स्पर्धा, सायकल रॅली निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, पथनाट्य एकांकीका इत्यादीच्या माध्यमातून मतदार नोंदणीचे महत्त्व युवकांना पटवून देण्यात येत आहे. असे कार्यक्रम आयोजित करताना एन. एस. एस., एन. सी. सी., नेहरू युवा केंद्र इत्यादी संस्थाचे सहकार्य घेणे उपयुक्त ठरले आहे.

शहरी क्षेत्रांमध्ये उदासिनतेमुळे मतदानाचे प्रमाण अल्प असल्याचे दिसून येत आहे. हे प्रमाण वाढविण्यासाठी शहरी क्षेत्रात मतदान कमी होण्याची नेमकी कारणे शोधून काढून त्यासंबंधी उपाययोजना करणे

वंचीत समाज समुह यांची मतदार नोंदणी वाढावी आणि मतदानामध्ये त्यांचा सहभाग वाढावा यासाठी विशेष प्रयत्नांची गरज आहे. नाशिकमध्ये सेनादलातील अधिकारी कर्मचारी, सोलापूरमध्ये बिडी कामगार, बीडमध्ये ऊसतोड कामगार, गडचिरोलीमध्ये बडामिया हा अदिवासी समूह तर ठाणे जिल्ह्यामध्ये तृतीयपंथी मतदार नोंदणीचे प्रमाण कमी असलेले वंचित समाज समूह आढळून आलेले आहेत. या समाजाची वस्ती आणि त्यांची संस्कृती यांचा अभ्यास करून त्यांना मतदान प्रक्रियेमध्ये सहभागी करून घेण्याकरीता त्यांच्याशी प्रत्यक्ष संवाद साधणे आवश्यक आहे. मतदार पुर्ननिरिक्षण कार्यक्रमामध्ये या समाजाकडे विशिष्ठपणे व्यक्तिशः लक्ष दिले जात आहे.निवडणूकीमध्ये मतदाराचा सहभाग वाढावा यासाठी योग्य ती उपाययोजना करणे आवश्यक आहे. एकूण लोकसंख्येमध्ये आजही अशिक्षित समाजाचे प्रमाण लक्षणीय आहे, अशा मतदारांना निवडणूकीच्या कार्यक्रमाचे महत्त्व समजावून सांगून लोकशाही प्रक्रियेचे महत्त्व पटवून देणे आवश्यक आहे. त्यासाठी

लोक शिक्षण प्रौढ शिक्षणाच्या माध्यमातून जनजागृती करणे गरजेचे आहे. या शिवाय सामाजिक चालीरिती, रूढी परंपरा, यामुळे मतदानाचे प्रमाण कमी होत असल्याचे दिसून आले आहे. त्यामुळे प्रत्यक्ष संवाद साधून या चालीरीती, परंपरा चालू आहेत.

शास्त्रज्ञ मंडळी आयुष्यभर अविश्रांत मेहनत घेऊन संशोधनाद्वारे मानव जीवन सुसह्य करण्याचा प्रयत्न करत आहेत. देशातील युवक-युवती सैन्यात विविध पदांवर कार्यरत राहून देशसेवा करतात. संरक्षण, संशोधन, कृषी विकास, उद्योग याच बरोबर अगदी राष्ट्रीय सेना दलाच्या व शालेय विद्यार्थी एन.सी.सी. च्या माध्यमातून का असेना प्रत्येकजण आपापल्या परीने देशसेवा करण्याचा प्रयत्न करीत असतो. मतदान करणे हा सुध्दा देशसेवेचाच एक भाग आहे. लोकशाही सुदृढ व सक्षम असेल तर देशाच्या विविधांगी विकासाला गती येण्यास भरीव मदत होते. याच दृष्टिकोनातून या देशाचा नागरिक म्हणून प्रत्येकाने आपला मतदानाचा हक्क बजावणे म्हणजे राष्ट्रीय कर्तव्य बजावणे असे म्हटल्यास वावगे ठरणार नाही.

मतदानाचे महत्व : मी एकट्याने मतदान नाही केलं तर काय फरक पडतो!!! मतदानानिमित्त सुट्टी आहे. या सुट्टीचा आनंद उपभोगुया, कुठेतरी सहल काढुया!!! हे विचार म्हणजे नाकर्तेपणाचा कळस होतात. पण थेंबे थेंबे तळे साचे या उक्तीप्रमाणेच एका-एका मतानेच मतांचा डोंगर उभा राहतो. यामुळे प्रत्येक व्यक्तीने मतदान करून आपला मतदानाचा हक्क बजावण्याबरोबरच लोकशाही अधिक सक्षम करण्यासाठी आपलाही घारीचा वाटा उपयुक्त ठरतो ही बाब गांभीर्याने लक्षात घ्यालला हवी.

१५ ऑगष्ट स्वातंत्र्य दिन, २६ जानेवारी प्रजासत्ताक दिन या दिवशी प्रत्येक भारतीयांच्या मनात राष्ट्रप्रेम राष्ट्रभक्ती, ओसंडून वाहते. याच पध्दतीने ध्वजदिन निधी संकल्पनाही जनता सढळहस्ते मदत करते.

आओ सब मिलकर गाएँ हम
देने वोट जरूर जाए। ,अपनी हो सरकार है
मत देना अधिकार है ,देश के मतदाता।।

यावरून आपल्याला हे कळते की, आपणच या देशाचे भाग्य-विधाता आहोत. आपण योग्य व्यक्तीस मत देवून या देशाचे भविष्य उज्वल बनवू शकतो.

लोकतंत्र का भाग्य विधाता।
होता..जागरूक मतदाता!!

गर्जे प्रशांत
बी.ए.प्रथम

साहित्याचे महत्व

साहित्य हा मानवी प्रज्ञा आणि संस्कृतीचा सर्वाधिक महत्वाचा व चिरकाल टिकणारा अविष्कार आहे. कारण मानवाला दैनिक व नैसर्गिक भुकांची पूर्ती झाल्यानंतर (किंवा याचा अभाव असतानाही) त्याचे मन बुध्दी व आत्म्याला संपन्न, संतुष्ट करणारे काहीतरी लागते त्यामध्ये कलेसोबत साहित्य हे प्रमुख आहे. त्यातही साहित्य हे चौसस्ट कलेला सामावून घेणारे असले तरीही दशागुळे उरणारे आहे. मानवी विकासाच्या परिभाषेत वाड्ःमय आणि संस्कृतीचा विकास यांची परीगणना झाली पाहीजे. असे माझे मत आहे. कारण माणसाच्या जंगण्याला अनेक पदर असतात. त्याचे मानवी विकार आणि जगण्यासाठी करावा लागणारा संघर्ष त्याच्या वाट्याला येणारे दुःख वेदना, धर्म समाजपंरपरेतून उद्‌भवलेले प्रश्न याचा सामना करताना जे अनुभव येतात, तेच तर ललित साहित्यात शब्दबध्द केले जातात व माणसाला मानवी भाव भावनाचा आरसा दाखवतात.

जगात सर्वत्र मानवी भावना एकसारख्याच आहेत म्हणून माणूस सहजतेने साहित्याच्या माध्यमातून मानवतेचे संस्कार ग्रहण करतो. ती साहित्याची ताकद आहे. मानवी सहनशिलता व विकार दाखवीत त्याला उच्च, आदर्श, विश्व संकृतीकडे वाटचाल करण्याची प्रेरणा साहित्य देते मुख्य म्हणजे साहित्य माणसाला अधिक मानवी, उदार व विशाल बनविते म्हणूनच पुस्तकांना महापूरूषांनी सर्वात जवळचा मित्र मानला आहे.

साहित्य हे आधुनिक जगाच्या अभारणीसाठी मोलाची मदत करते. विज्ञान निष्ठता विवेक वाद अणि मानवतावाद हि आधुनिक जगाच्या निर्मितीची घटकमुल्य आहेत. या तिन्ही बाबीचा अंगिकार करण्यासाठी व त्यानुसार वागण्यासाठी माणसाला साहित्य पुस्तके सर्वाधिक उपयोगी ठरतात. म्हणून साहित्य हे मानवी जीवनाचे सर्वात महत्वाचे सांस्कृतीक मूल्य आाणि उपलब्धी आहे.

मराठीचे एक विचारवंत लेखक डॉ. पु. ग. सहस्त्रबुध्दे यांच्या एका निबंधाचा येथे संदर्भ देत मला असे प्रतिपादान करावयाचे आहे की,

मानवी जीवनाचे सधिष्टान राजसत्तेऐवजी ग्रंथसत्ता असले पाहिजे. ग्रंथसत्ता म्हणजे विचाराची सत्ता माणसापेक्षा विचार आणि हा विचार ग्रंथ साहित्य देते, म्हणून साहित्य हा मानवी जीवनाचा अविभाज्य घटक असायला हवा. म्हणून या अर्थाने देशात व समाजात ग्रंथसत्ता प्रस्थापित व्हायला हवी.

कांबळे दत्ता
बी.ए.व्दितीय

जीवन जगणं : सुंदर

मी माझ्या लेखनाला मंगेश पाडगावकरांच्या
कवितेने सुरूवात करते.
मातीच्या ओल्या ओल्या वासात
वायाच्या खोल-खोल श्वासात
झाडाचे भिजण सुंदर आहे.
माझ्या प्रेमा जगणं सुंदर आहे.
डोळे भरून बघणं सुंदर आहे.

जीवन जगण्याचा अर्थ ज्याला कळाला, खरचं तो खूप भाग्यवान आहे. कारण जीवन खूप सुंदर आहे. जीवन म्हणजे काय? आपण जेव्हा जन्माला येतो तेव्हा आपल्याला नाव नसते. पण श्वास असतो आणि मरताना श्वास नसतो पण नाव असते. हेच जीवन आहे ना ! आपण जन्माला जीवन जगण्यासाठी येतो, संघर्ष करण्यासाठी येतो. जीवन ढकलण्यासाठी नाही, निराशेने जीवन काढण्यासाठी नाही. जीवन खूप सुंदर आहे ज्या-त्या क्षणांचा आनंद घेत रहा. विशेष म्हणजे जीवन जगत असताना आत्मविश्वास हा खूप महत्वाचा टप्पा आहे. आत्मविश्वास म्हणजे काय तर लक्षात घ्या...

छत्री पाऊस थांबवू शकत नाही
पण पावसात जाण्यासाठी मदत करते.
असेच आत्मविश्वास ही आपल्याला
यश आणून देत नाही. पण यशापर्यंत
जाण्यासाठी मात्र जरूर मदत करते.

मित्र मैत्रिणीनों जगणं जर सुंदर करायचचं असेल, तर एक गोष्ट सर्वांनीच केली पाहिजे. ती म्हणजे आपल जीवन चिंतामुक्त ठेवलं पाहिजे. चित्ता आणि चिंता या दोन शब्दात फक्त अनूस्वाराचा फरक आहे; पण साम्य असे आहे, की चिंता माणसाला मेल्यानंतर जाळते व चिता जिवंतपणी जाळते. की वेळा काही गोष्टी धरून ठेवण्यापेक्षा सोडून देण्यात मजा असते. कोणती गोष्ट धरावी आणि कोणती गोष्ट सोडावी हे ज्याला कळतं त्याचं जगणं सुंदरच असतं.

आपण पैसे कमवायच्या अतिहव्यासापोटी

काही माणसं सतत म्हणत असतात. की ज्याच्याकडे पैसा आहे. त्यालाच किंमत असते. त्यालाच मान असतो पण हे पूर्णपणे खर नाही. स्वामी विवेकानंदांच्या चारित्र्याला आणि बुध्दिमत्तेला मान आहेच की, सचिन तेंडूलकरांच्या खेळाच्या कौशल्याला मान आहे. लताताई (दिदी) यांच्या आवाजाला मान आहे ना. कवींच्या कवितत्वाला मान आहे. लेखकांच्या लेखणीला मान आहे. गायकांच्या गाण्याला मान आहे. संगीतकारांच्या संगीताला मान आहे. वक्त्यांच्या वक्तृत्वाला मान आहे. गुरूच्या विद्येला मान आहे. माणसांच्या माणूसकीला मान आहे.म्हणूनच सर्व गोष्टीचा समतोल साधत आपण आपलं जीवनं जगल पाहिजे. कधी वाटलं मनसोक्त नाचाव तर नाचलचं पाहिजे. पोहावं वाटल की पोहलंच पाहिजे, वाचावं वाटलं तर वाचलंच पाहिजे, लहान मुलांसोबत खेळाव वाटल तर लहान होऊन खेळलंच पाहिजे कोणाला रागवावं , मनापासून दाद द्यावी, दिलीच पाहिजे आणि सर्व गोष्टी करायला पैसा लागत नाही लागते तर मनाची तयारी.

आता पासून का होईना, पण जीवन सुंदर जगा, जीवनातला प्रत्येक क्षण लाखामोलाचा आहे. तो हसत-खेळत जगा. आपल जीवन एका संगीत मय आहे. ते संगीत जसं-जसं पुढे जाईल तसं-तसं आपण त्या संगीतात रमत जातो.

मंगेश पाडगावकरांच्या शब्दांत सांगायचं झाल तर
पायात काटे रूतून बसतात
हे अगदी खरं असतं.
काट्यासारखं सलायच कि फुलासारखं फुलायचं?
तुम्हीच ठरवा।
सांगा कसं जगायचं?
कण्हत कण्हत की गाणं म्हणत?

चव्हाण पुजा
बी.ए.तृतिय

वेळेची किमंत

स्वत:चा शोध घ्यायला, नवीन काही शिकायला
कोणी तुम्हाला वेळ देत नाही
तो वेळ तुमचं तुम्हालाच शोधायचं असतो.
पण एक सत्य लक्षात असू दया
वाहुन गेलेलं पाणी आणि निघून गेलेली वेळ परत येत नाही
वेळेची किमंत केली तर वेळ तुमची किमंत करेल
टिव्ही किंवा फेसबुकरचे जीवन काही खरे नसते
आणि खरे आयुष्य म्हणजे टिव्ही वरची सिरीयल नसते
ख-याखु-या आयुष्यात आराम नसतो.
फक्त काम आणि काम
तुमची किंमत म्हणा किंवा लायकी काम केल्यानेच वाढते
सतत अभ्यास करणा-या आणि अपार मेहनत घेणा-या
तुमच्या मित्रांना कधीही फसवू नका
आजची वेळ तुम्ही कशा कशात घालवत आहात
याच्यावरून तुमच्यावर काय वेळ येणार आहे ते समजते
अपयश आले तरीही जिद्द आणि आशा पेटती कारण..
रात्र नव्हे स्वप्न बदलतात, दिवा नव्हे वाती बदलतात
मनात सतत असू दया जिंकण्याची आशा कारण
नशीब बदलो या ना बदलो वेळ मात्र नक्कीच बदलते
म्हणून मित्रांनो परत सांगते धाडसाने जगण्याच्या या युगात
जर तुम्ही मेणबत्ती म्हणून जगाल तर कोणीही फुक मारेल.
टिकायचं,जगायचं,जिंकायचं तर मग आग म्हणून जगा
जगण्यासाठी किंवा जळण्यासाठी नव्हे तर
प्रगती,समृद्धी आणि समानता निर्माण करण्यासाठी
मला अगदी थोडं येते म्हणून थांबू नका
आणि कधीही समजू नका जितकं येत
तितकं जास्तीत जास्त

रावल सचिन
बी.ए.व्दितीय

शेतक-याची व्यथा

शेतक-याची व्यथा कोणी ऐकता का ?
त्याला जगायला कोणी शिकवता का ?
जगतो तो आपल्या धुंदीत
माझी गुंर माझी ढोरं माझ शेतं
यातच संपतं आयुष्य त्याचं
जो तो आपल्या विचारात गुंतलाय
मग शेतक-याचा विचार कोण करेल काय?
जगाचा पोशिंदा तो आज त्यालाच
किंमत मिळत नाय
राबराब राबतो काळयामायेतून सोनं पिकवतो
तरी त्या सोन्याला मातीचं पण मोल नायं
तरी पण म्हणतो शेतकरी हा जगाचा अन्नदाता हाय
मग त्यालाच पोटभर भाकरं का मिळत नाय?
मोठ मोठाल्या मॉल मध्ये जातो.
दहा ची भाजी वीस ला विकत घेतो आणि
शेतक-याला दहा भाजी पाच ला दे म्हणून भांडत बसतो
हीच का आपली माणूसकी
हेच का आपले संस्कार
म्हणूनच म्हणते माझ्या बळीराजा घेवू नको फाशी
जग राहील उपाशी
करून घेवून नको जीवाला हानी
मेघराजा करेल तुझ्या रानात पाणीच पाणी
शेतक-याची व्यथा कोणी ऐकता का?
त्याला जगायला कोणी शिकवता का?

भोरे मयुरी
बी.ए. प्रथम

आई

आईचं कष्ट मोठयात-मोठ असतं
म्हणून आपल जीवन सोप्यात सोप असतं
ती फिरते रानात आनवाणी आपल्यासाठी म्हणून
आपण हट्ट करतो नवीन वस्त्र घालण्यासाठी तसंच
आईच जीवन महानात-महान असतं
म्हणून आपलं जीवन सोप्यात सोप असतं
लेकरं झोपी जावं म्हणून ती गाते गाणी म्हणून
आपल्या जीवनात सुंदर भेटते राणी तसंच आई
फाटक्या साडीवरच असते तरीपण आपल स्वप्न
पूर्ण करते
म्हणून आपल जीवन सोप्यात सोप असत
आई आपल्याला पोळी चारते मधाची
तेंव्हाच आपल्याला जाणीव होते आईच्या दुधाची
तस तिच जगणं फार काबाड-कष्टाचं असत

बनसोडे विनोद
बी.ए.प्रथम

आई-बाबा

आई बाबा म्हणजे नक्की काय असतं?
आयुष्य जगण्यासाठी मिळालेलं एक ॲडव्हान्स पाठबळ
असतं!
आई म्हणजे आयुष्याच्या गाडीला योग्य दिशा देणारं
स्टेअरिंग असतं...!
तर बाबा म्हणजे अचानक आलेल्या संकटात अर्जंट
ब्रेक असत...!
आई म्हणजे तुम्हाला सतत जोडणारे मोबाईलचे नेटवर्क
असतं....!
आणि बाबा म्हणजे नेटवर्क थकले तर अर्जंट उचड
असतं...!
आई म्हणजे शिक्षणाचं विद्यापीठ तर बाबा म्हणजे कंबर
कसलेली कमाई...!
आई म्हणजे दिशादर्शक गुरू तर बाबा म्हणजे
संकटाच्या वाटेवर एक जवळचा मित्र असतो.
ठेच लागलं की आई गं आणि मोठे संकट आले की
बापरे येतं...! **बिराजदार स्नेहा**
बी.ए.प्रथम

त्या पावसाच्या थेंबाला

शेतकरी पाहतो, विचार करतो
कधी पडेल पाऊस, कधी पीक येईल

ढग वर आले, मन थोडे शांत झाले
पाऊस काही पडेना, मन निराश झाले

ढग दिसेनासे झाले, सुर्यकिरण तापले
पीक सुकून गेले, मन उदास झाले

विचार करतो, कधी येईल तो
कधी पडेल तो, कधी सुगंध घेईन मी

अश्रु डहाळले आहेत, मन थकले आहे

मोरे अभिषेक
बी.ए.व्दितीय

परिक्षा

परिक्षा म्हणजे काय असते?
तासा तासाचा खेळ असतो
जमल तर पास नाहीतर नापास होणार असतं
परिक्षेचा अर्थच वेगळा झाला आहे
पैसा आणि वशिलेचा बाजार भरला आहे.
बुध्दी नसतानाही पहिला नंबर आला आहे
गुणाचा बाऊ करून बेरोजगारी वाढत चालली आहे
गुण वाढत चालले आहेत
गुणवत्ता ढासळत चालली आहे
शिक्षित मुलगा असूनही का?
आई-वडीलांचा जीव घेत आहे.
परिक्षा आमची परिक्षाजवळ आली आहे
रट्टा मारून, पाठ करून

पाटील शुभम
बी.ए.तृतिय

भारत शिक्षण संस्थेचे
कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,
माकणी ता.लोहारा जि.उस्मानाबाद

हिन्दी विभाग

"साधु ऐसा चाहिए, जैसा सुप सुभाय ।
सार-सार को गहि रहै, थोथा देई उडाया ।।"

- संत कबीर

● वरिष्ठ विभाग ●

: संपादक :

प्रा. के .आर.सुरवसे

मराठी विभाग

: विद्यार्थी संपादक :

कांबळे सोनाली धनराज

श्रम + समय + सब्र = कार्य सफलता

कोशिश करते हो, फिर भी सफलता नहीं मिलती तो निराश मत होओ वरना उस व्यक्ति को याद करो, जिसने २१ साल की उम्र में वार्ड मेंबर का चुनाव लडा और हार गया । २२ वें वर्ष में शादी की पर असफल रहा। २४ वें वर्ष में व्यवसाय करना चाहा, फिर नाकाम रहा। २७ वें वर्ष में पत्नी ने तलाक दे दिया । ३२ वें वर्ष में सांसद पद के लिए खड़ा हुआ, पर मात खा गया । ३७ वें वर्ष में सिनेट के लिए खड़ा हुआ, किंतु हार गया। ४२ वें वर्ष में फिर सांसद पद के लिए खड़ा हुआ और फिर हार गया। ४७ वें वर्ष में उपराष्ट्रपति पद के लिए खड़ा हुआ, पर परास्त हो गया । लेकिन वही व्यक्ति ५१ वर्ष की उम्र में अमरीका का राष्ट्रपति बना। नाम था, अब्राहम लिंकन।

हिम्मत मत हारो, नए सिरे से फिर यात्रा शुरू करो, कामयाबी जरूर मिलेगी। प्रयत्न और पुरूषार्थ सीखना है तो चींटी से सीखो। चींटी अपने से पाँच गुना वजन लेकर दस बार दीवार पर चढ़ती हैं, गिरती है। चढ़ती है, गिरती है। मगर हिम्मत नहीं हारती। ग्यारहवीं बार फिर कोशिश करती है और सफल हो जाती है। संघर्ष कीजिए, कोशिश कीजिए, सफलता अवश्य मिलेगी।

महावीर से लेकर म.गांधी तक, बुद्ध से लेकर बिरला तक, क्राइस्ट से लेकर किरण बेदी तक, आदि शंकराचार्य से लेकर अब्दुल कलाम तक और तुकाराम से लेकर जगत् गुरू स्वामी नरेंद्र महाराज तक, सब संघर्ष करके ही अपनी मंजिल तक पहुँचे हैं। पर स्मरण रखना - कार्य जितना बड़ा होगा, श्रम,सब्र और समय भी उतना ही अधिक माँगेगा। हम अपने कार्य में केवल इस कारण से सफल नहीं हो पाते हैं कि, हमारे सपने तो बड़े -बड़े होते हैं किंतु उन सपनों को साकार करने के लिए हम न तो कठोर श्रम करते हैं , न समय देते हैं, और न ही हम में सब्र होता है। इसलिए कार्य असफल बन जाता है। किसी भी कार्य में सफलता प्राप्त करना है तो मेरे विचार से निम्नलिखित फॉर्मूले का प्रयोग करना उचित होगा।

कार्य उ कार्य विस्तार के अनुकूल कठोर श्रम अ समय अ सब्र उ कार्य सफलता।

उपर्युक्त फॉर्मूले का प्रयोग कर विश्व का कोई भी मनुष्य अपने कार्य में सफलता पा सकता है, इसमें कोई संदेह नहीं है।

कसबे सुरज
बी.ए. प्रथम

जिंदगी

" जिंदगी प्यार का गीत है,
इसे हर दिल को गाना पड़ेगा ।
जिंदगी गम का सागर है,
इसे हर दिल को गाना पड़ेगा ।"

जिंदगी इसका मतलब क्या है ? जिंदगी का मतलब है, सुख और दुख। जिंदगी को देखा जाये तो वह बहुत ही खूबसूरत है। जिंदगी सिर्फ एक बार मिलती है। जीवन में सुख कम और दुख ज्यादा आते हैं। यदि उन्हें सकारात्मक विचारों से स्वीकारा जाय तो कठिन से कठिन समास्याओं का समाधान हो सकता है।

जीवन में मनुष्य की सभी अपेक्षाएँ पूरी नहीं हो पाती । ऐसे परिस्थिति में मनुष्य निराश बन जाता है। मेरे विचार से जो हमें चाहिए उसे पाने की पूर्ण पात्रता यदि हमारे अंदर हो तो निराश या उदास होने की आवश्यकता नहीं है। मनुष्य अपनी इच्छा - अपेक्षाओं की पूर्ति में असफल हो जाता है तो उसका सारा दोष अपने नसीब को देता है। ये सरासर गलत है और तथ्य हीन होता है। इसलिए मैं कहती हूँ "किस्मत पहले से ही लिखी जा चुकी है। कोशिश करने से क्या मिलेगा ? क्या पता ? अगर किस्मत मे लिखा हो कि, कोशिश करने से ही मिलेगा ।" इसलिए मनुष्य को हर समय प्रयास करते रहना चाहिए । जिंदगी जीने का मौका मनुष्य को एक बार ही मिलता है। उसे गवाना नहीं चाहिए। जिंदगी बहुत छोटी है परंतु उसका अर्थ बृहत है। मनुष्य को जीवन जीते समय एक बार हमेशा ध्यान में रखना चाहिए कि, "जिंदगी चैनी करने की चीज नहीं है बल्कि यह कर्तव्य की भूमि है।"

मनुष्य को जिंदगी जीते समय तीन बातों को महत्त्वपूर्ण स्थान देना चाहिए १.संयम
२. नम्रता ३. स्मित हास्य । ये तीन बातें मनुष्य को अपने लक्ष्य के समीप पहुँचाने में सहाय्यक सिध्द होती हैं । जाते-जाते यही कहूँगी कि, जिंदगी हमेशा अपने खुद के वसूलों पर जीना सर्वोत्तम है। क्योंकि यही तथ्य हमें आगे ले जा सकता है।

गर्जे प्रशांत
बी.ए. प्रथम

प्रेम महापुरूषों के नजर में

१. परमात्मा प्रार्थना का नहीं प्रेम का भूखा है।
- स्वामी दयानंद सरस्वती
२. सजा देने का अधिकार उसे है,जो प्यार करता है।
- रविंद्रनाथ टागौर
३. जहाँ प्रेम है वहाँ नियम नहीं।
- गौतम बुद्ध
४. प्रेम आँखों से नहीं -हदय से देखता है। इसलिए प्रेम की देवता को अंधा बताया गया है।
- शेक्सपियर
५. प्रेम के जीवन में आने पर हर इन्सान कवि बन जाता है।
- नेपोलियन बोनापार्ट
६. प्रेम भगवान का सर्वश्रेष्ठ वरदान है ।
- वॉल्टेअर

मुसांडे गणेश
बी.ए. व्दितीय

शेरो-शायरी

१.इन्सान है तो दिल है,दिल है तो प्यार है,
प्यार है तो इश्क है, इश्क है तो मोहब्बत है,
मोहब्बत है तो दर्द है,दर्द है तो झंडू बाम है।
२.खुशी उन्हें नहीं मिलती,
जो जिंदगी को अपनी शर्तो पर जीते हैं।
खुशी उन्हें मिलती है,जो दूसरों के खुशी
के लिए अपनी जिंदगी को बदल देते हैं।
३.बीते हुए पल वापस ला नहीं सकते,
सूखे हुए फूल वापस खिला नहीं सकते,
कभी लगता है, आप हमें भूल गये, पर ये दिल
कहता है आप हमें भुला नहीं सकते।

कांबळे सोनाली
बी.ए.तृतिय

महा-बम्पर योजना

(बिडी- सिगारेट पीनेवालों के लिए महा-बम्पर योजना)

प्रथम पुरस्कार - फेकडों का कैन्सर।
व्दितीय पुरस्कार - दिल का दौरा।
तृतीय पुरस्कार - होटों का कैन्सर।
चतुर्थ पुरस्कार - पैरों की सडन।
पंचम् पुरस्कार - सदा के लिए खांसी।
छटा पुरस्कार - मुख खोलना दुष्वार।
भाग्य की सबसे बडी लॉटरी - राम नाम सत्य है।
फार्म मिलने का स्थान - मृत्यु की दुकान ।
फार्म शुल्क - १ से ६ रूपये तक।
पुरस्कार वितरण स्थान -श्मशान ।
मुख्य अतिथी - यमराज ।
सहयोग कर्ता - हम
भाग लेने वाले - आप
जो प्रतिदिन सिगारेट पीते हैं, गुटखा
खाते हैं उनके लिए द्वारा सदा खुला है।
संपर्क - यमलोक

बनसोडे विनोद
बी.ए. प्रथम

सुविचार

१. डरो मत, डर कायरता की निशानी है और कायरता मनुष्य की अंतिम दुर्देशा है।
२. पसीना बहाने से ही समय करवट बदलता है, नयी पीढी, नया जीवन, नया इतिहास बनाता है।
३. पसीना आदमी के जिंदगी में रंग लाता है, न जाता व्यर्थ । श्रम मीठे फल खिलाता है ।
४. ऊँचे से ऊँचे पहाड से गिरा फिर से उठ खडा हो सकता है लेकिन नजरों से गिरा हुवा जिंदगी भर उठ खडा नहीं हो सकता।

शिंदे राऊ
बी.ए. प्रथम

एक मुलाकात

आपका नाम - मेरा नाम जोकर
माँ का नाम - मदर इंडिया
बाप का नाम - मिस्टर इंडिया
बीबी का नाम - बसंती टांगेवाली
भाईयों का नाम - राम-लखन
बहनों का नाम - गंगा, जमुना, सरस्वती
बेटो के नाम - राम और शाम
बोटियों के नाम - सिता और गीता
कहाँ रहते हो - प्रेम नगर
क्या कमाना चाहते हो - रोटी कपडा और मकान
क्या पढाना चाहते हो - प्रेमग्रंथ
तनखा क्या मिलती है - चार सौ बीस
जिते हो किसके लिए - एक दूजे के लिए
क्या करना चाहते हो - प्यार इश्क और मोहब्बत
किससे - दिलसे
उसके लिए कौन चाहिए - सिर्फ तुम
कभी कुछ किया - मैंने प्यार किया
प्यार में क्या होता है - कुछ कुछ होता है
आपकी मनपसंद जगह - लडकियों का दिल
आपका आदर्श - तिरंगा
आपको कौनसा पुरस्कार मिला - दामिनी
आपका दोस्त कैसा है - चाँद का टुकडा
आपके दोस्त - दो और दो पाँच
जीवन किसके नाम - तेरे नाम
क्या मचाने चाहते है - धुर्म

मनोहर दिपक
बी.ए.तृतिय

एक सफर : डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर

एक सफर : डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
१८८१ - जन्म १४ एप्रिल
१९०७ - मॅट्रीक परीक्षा उत्तीर्ण
१९१२ - बी.ए.परीक्षा उत्तीर्ण
१९१३ - एम.ए.उत्तीर्ण
१९१८ - सिडनहॅम कॉलेज में प्रोफेसर (मुंबई)
१९२१ - एम.एससी (अर्थशास्त्र)
१९२४ - पी.एच.डी.उत्तीर्ण
१९२७ - महाड में चवदार तळे सत्याग्रह
१९२८ - शासकीय विधी महाविद्यालय में प्रोफेसर (मुंबई)
१९३५ - शासकीय विधी महाविद्यालय में प्राचार्य (मुंबई)
१९३६ - स्वतंत्र मजुर पक्ष की स्थापना
१९३७ - प्रांतिम विधीमंडल में प्रवेश
१९४६ - सिध्दार्थ महाविद्यालय की स्थापना
१९४७ - स्वतंत्र भारतीय मंत्रीमंडल में प्रवेश
१९५२ - एल.एल.डी.पदवी से सन्मानीत
१९५३ -डी.लिट पदवी से सन्मानीत (उस्मानीया विद्यापीठ की तरफसे)
१९५४ - रुगुन मे जागतिक बौध्द परिषद में सहभाग
१९५६ - बौध्द धर्मकी दीक्षा १४ अक्टुबर नागपूर
१९५६ - देहांत (६ दिसंबर)

भोरे मयूरी
बी.ए. प्रथम

अमर यादें

याद यह अल्फाज की रचना है,
शब्दों में कैद करना बहुत ही मुश्किल है।
हर एक की याद अलग -अलग रहती है,
याद अनेक किस्म की रहती है।
निराली, अगली, पगली,
हर एक के जिंदगी में यादों का सागर रहता है;
उसकी वह बार-बार याद करता है।।
किसीकी याद दुःख भरी रहती है,
किसीकी याद सुकून भरी रहती है,
किसीकी याद प्यार भरी रहती है।
जिंदगी में यादों के सहारे जीना पडता है,
जिंदगी में यादों को याद करना पडता है।
जिंदगी यादों के सहारे जोडे रखती है,
नहीं तो जिंदगी आधी-अधूरी रहती है।।
" गए वो दिन, रह गई वो यादें।"
ओर कमीने मोटू पतलु।

मोरे अभिषेक
बी.ए. व्दितीय

माडर्न प्यार

बदल गई दुनिया, बदल गया प्यार
लडकी बन गई जानू तो लडका बन गया यार। लडका
बोला तेरी यादों में
ना लगती भूक और प्यास,
तेरे जाने के बाद मोबाईल पे
मेरे लडकियों की बरसात।
तुझे ना देखूँ तो ना आये मेरे दिल को करार, दूसरी के
साथ देखा तूने तो मैं हो गया फरार।
ना कोई और तूही मेरे पास,
प्यार ना सही होने दो टाईमपास ।

चव्हाण निकीता
बी.ए. प्रथम

शिक्षा क्या है ?

शिक्षा कहती है, मैं सत्ता की दासी नहीं हूँ ।
कानून की कींकरी नहीं हूँ ।
विज्ञान की सखी नहीं हूँ ।
मैं तो धर्म का पुनरागमन हूँ ।
मनुष्य के बुद्धि की स्वाभिमानी हूँ ।
मानसशास्त्र और समाजशास्त्र मेरे दो चरण हैं।
कला और कारागीरी मेरे दो हाँथ है।
विज्ञान मेरा मस्तिष्क है। धर्म मेरा -हदय है।
निरीक्षण और कार्य मेरी आँखें हैं।
इतिहास मेरे कान हैं स्वातंत्र्य मेरा श्वास है।
उत्साह और उद्योग मेरे फेफडे है।
धैर्य मेरा वृत्त है। श्रध्दा मेरा चैतन्य है।
मेरा उपासक कभी किसी का मोहताज नहीं रहेगा ।
उसकी सभी कामनाएँ मेरी कृपा से
तृप्त हो जाएँगी जिसके जीवन में
गुरू नहीं उसका जीवन शुरू नहीं ।

कांबळे सोनाली
बी.ए. तृतिय

दहेज

मिटा दो जहाँ से दहेज के कलंक को,
मत करो जिंदा दफन नारी के सम्मान को ।
मत बेचो अपने बेटे को सरे बाजार,
मत बनो तुम अपने बेटे के सौदागर।
आती है बहू घर को तुम्हारे बसाने,
बहू को समझो तुम अपनी बेटी।
मत बहाओ सारे आप उसका लहू,
मत भूलो तुम खुदा के इन्साफ को।
बहू को समझो तुम अपनी बेटी,
चूमेंगी दुनिया तुम्हारे कदमों की मिट्टी।

काळे संदिपान
बी.ए. प्रथम

दुनियादारी

गरीब दूर तक चलता है,खाना पाने के लिए।
अमीर मीलों तक चलता है,
खाना हजम करने के लिए।
कोई अपनों के लिए रोटी छोड देता है,
कोई रोटी के लिए अपनों को छोड देता है।
दुनिया भी कितनी निराली है,
कभी वक्त मिले तो सोचना।
कभी छोटी-सी चोट लगने पर रोते थे,
आज दिल टूट जाने पर भी संभल
जाते हैं।पहले हम दोस्तों के साथ
रहते थे, आज दोस्तों की यादों में
रहते हैं। पहले लडना, मनाना रोज
का काम था, आज एक बार लडते
हैं तो रिश्ते खो जाते हैं।

कोळी निकीता
बी.ए. प्रथम

अंग्रेजी

ऐ अंग्रेजी क्या बात है
जिसपर हमें नाज है ।
जिसने किया पूरे भारत पर राज,
उसपर इतना गर्व क्यों ?
ऐ अंग्रेजी क्या बात है ।।१।।
जिसने न की बालकों की फिकर
उसे इतना महत्त्व क्यों?
ऐ अंग्रेजी क्या बात है ।।२।।
जिसने न की घायलों की पर्वा
उसे इतना सम्मान क्यों ?
ऐ अंग्रेजी क्या बात है ।।३।।
जिसने किया महिलाओं पर
अत्याचार

चव्हाण धिरज
बी.ए. प्रथम

माँ-बाप को भूलना नहीं

भले ही हर बात भूल जाईये
माँ-बाप को भूलना नहीं ।
अनगिनत हैं उपकार इनके
यह कभी भूलना नहीं ।
धरती के सभी देवताओं की पूजा
तभी अपनी सूरत देखी ।
इन पवित्र व्यक्तियों के दिल
कठोर बनकर तोडना नहीं ।
अपने मुँह का कौर निकाल
हम को खिलाकर बडा किया ।
इन अमृत देने वालों के सामने
जहर कभी उगलना नहीं ।
भीगी जगह में खुद सो कर
सुख में सुलाया हमें ।
ऐसी अनमोल आँखों को
भूले से भी भिगोना नहीं ।
फूल बिछाए प्यार से
जिन्होंने हमारी राहों पर
ऐसी चाहना करने वालों की राहों पर
काटे कभी बनना नहीं ।
दौलत से हर चीज मिलेगी
माँ-बाप मिलते नहीं ।
इनके पवित्र चरणों के प्रति,
सम्मान कभी भूलना नहीं ।
संतान से सेवा चाहे तो,
संतान बनकर सेवा करे ।
जैसी करनी वैसी भरनी
यह न्याय कभी भूलना नहीं ।

कांबळे दत्ता
बी.ए. व्दितीय

जरूरत

सब्जियों में टमाटर का,बाथरूम में वॉटर का,
फैमिली में डॉक्टर का,युध्द में फायटर का,
होना जरूरी है।
रूम में एअर का,ग्राऊंड में प्लेअर का,
हेड में हेअर का, गाडी में गिअर का,
होना जरूरी है।
डिब्बे में ढक्कन का,स्लाइस में मख्खन का,
कमीज में बटन का,पैंट में निप का,
होना जरूरी है।
सिर में तेल का,स्टेशन में रेल का,
मैदान में खेल का,शहर में जेल का,
होना जरूरी है।
झरने में पानी का,रिश्ते में राणी का,
राजमहाल में राणी का,जोंकरों में जानी का, होना जरूरी है।

करळे बालाजी
बी.ए. प्रथम

गुरू

गुरू बिना व्यर्थ ज्ञान सभी
गुरू देव ही ज्ञान प्रदाता
साधन व्यर्थ सभी
साधन अहंकार उपजाता,
मन मलिन ही होता
गुरूकृपा ही एक साधन
बाकी व्यर्थ सभी।।
गुरू से अंधकार मिट जावे
गुरू से शब्द प्रकाश फैलावे।
दीपक ज्ञान जले न गुरू बीन
जावत न अंधियारा,
काम, क्रोध, मद, लोभ में
डूबा भटक रहा संसार।।

काळे संदिपान
बी.ए. प्रथम

क्यों ...?

आँख खुली तो आझाद थी मैं,
आझादी में जंजीरे क्यों ?
मेरे भी कुछ सपने थे,
वे बेदरदी से तोडे क्यों ?
अब चलना है, आगे हर कदम पे,
अडचण क्यों ?
ढूँढ रही हूँ, खुद को मैं,
बंद तेरे दरवाजे क्यों ?
पलते घूँघट को लेकर
सोच में परदा डाले क्यों ?
मन करता है, साथ चलूँ
पूछूँ खुद से पीछे क्यों ?
वक्त था, राहे भी थी,
डूबना मुझको आया क्यों?
अरमा जागे, पूछूँ खुदसे,
हर पल तेरा साया क्यों ?
उडना है, मुझको भी,
लेकिन हद की बेडियाँ क्यों ?
समझ ना आया अब भी मुझको,
इतनी बाधाएँ क्यों ?
चलती थी तेरे बल पें,

मनोहर दिपक
बी.ए. तृतिय

भ्रष्टाचार

भ्रष्ट भ्रष्ट सब हो गये भ्रष्ट
पेट फुगाते बिना किचे कष्ट।
जिसमे हो रहा देश भ्रष्ट नष्ट
फिर भी सब हो गये भ्रष्ट।
करते है खुलेआम लोगों पर अत्याचार
माँगते है पैसे टेबल के नीचे से यार
गरीबों को मिलती है इनमे मार
देश में फैलाते है यह सिर्फ दुराए।
अगर लेती हो उच्च शिक्षा।
तो देनी पडती है भ्रष्टों को भिक्षा।
सबको करना है इस पर विचार
जन लोकपाल से अन्ना के
थोडे तो कम होगा ना यह भ्रष्टाचार ?

कांबळे सोनाली
बी.ए.तृतीय वर्ष

अजनबी

मैं मुझे ठीक तरह देख नीं पता
जितना मुझे आईना देखमा है।
मौं खुदको उतना नहीं जानता
जितना वह अजनबी मुझे जानता ।

मैं उतना कभी नहीं जगता
उतना वह मुझे जगाता है।
मैं उतना खुलकर नही हँसता
जितना वह मुझे हँसता हैं।

मैं एक ही जगी में
रहताहूँ अकेले में ।
वह हर एक में रहता है
सब को अपनों में समाये।

पोलाने आकाश
बी.ए.तृतीय वर्ष

बावरी भैय्या

मेरी है पहली पहचान मेरा है पहला अभिमान जो है
खुदा का पहला नाज जो मेरे जीवन का है
राज मय्या बावरी मोरी मय्या बावरी ।।धृ।।
धुपमें जब बेटा तपता है
उसका जिया अग्निसे जलता है
खुद को खडी रखकर अगलमें दे जाती है सावरी
मय्या बावरी मोरी मय्या बावरी ।।१।।
जिसके कदमों में जन्नत हैसौ स्वर्गो से अनमोल दौलत है
उसके ही दम पर ईश्वर चलादे ये दुनिया सारी
मय्या बावरी मोरी मय्या बावरी ।।२।।
कैसे फेडे उसका उपकार
अपनी चमडी भी पहनादुँ उपहार
फिरभी कुछ ना होवना भारी
मय्या बावरी मोरी मय्या बावरी ।।३।।
हर मॉ अपने बच्चेके लिए
छोटे आए सारे मेवे
वो सुझ-बुझसे नही बल्की अपने मनसे है बावरी
मय्या बावरी मोरी मय्या बावरी ।।४।।

कांबळे सचिन
बी.ए. प्रथम

गजल

जिन्दगी सिु मोहबत तो नहीं।
यही एक आखरी जन्नत तो नहीं।
सच है जहाँ में और भी कुछ
बस यही एक हकीकत तो नहीं।
आरजू उठती है मिट भी जाती है।
नहीं यह कोई दूबादत तो नहीं।
वक्त के साथ इंन्सान भी बदल जाते हैं।
हर किसी की यह जरूर तो नहीं।
भूख और प्यास की इस दुनिया में
इश्क ही राहत तो नहीं।

चव्हाण पुजा
बी.ए.तृतीय वर्ष

प्रेम महापुरषों के जनर में

परमात्मा प्रार्थना का नहीं प्रेम का भूखा है।
- स्वामी दयानंद सरस्वती
सजा देने का अधिकार उसे है जो प्यार करता है।
- रविंद्रनाथ टागोर
३. जहाँ प्रेम है वहाँ नियम नहीं
- गौतम बुध्द
प्रेम आँखों नही ह्दय से देखता है। इसलिए प्रेम की देवता को अंधा बताया गया है।
- सेक्सपियर
प्रेम के जीवन में आने पर ही इन्सान कवि बन जाता है।
- नेपोलियन बोनापार्ट
प्रेम भगवान का सर्वश्रेष्ठ वरदान है।
- वाल्टेअर
प्रेम मानवता का दूसरा नाम है ।
- संत शंहशाह

कोळी निकीता
बी.ए.प्रथम वर्ष

जीने की राह

इतने भोले मत बनो,
लोग तुम्हें ठग लें।
इतने नरम मत बनो,
लोग तुम्हें खा जाये।
इतने गरम मत बनो,
लोग तुम्हें छू भी न सकें।
इतने सरल मत बनो,
लोग तुम्हें मुर्ख बना दे।
इतने जटिल मत बनो,
लोग तुम्हें समझ न सकें।
इतने महँगे मत बनो,
लोग तुम्हें हात न लगा सकें।
इतने सस्ते भी मत बनो,
लोग तुम्हें नचाते रहें।

बनसोडे शिवप्रसाद
बी.ए.तृतीय वर्ष

दोस्ती

दोस्ती इसी को कहते है जिस में प्यार हो
प्यार इसी को कहते है जिसमें जज्बात हो
जज्बात इसिको कहते है जिसमें दर्द हो
दर्द सी को कहत है जिसमे टीस हो
टिस इसी को कहते है जो दिल में उठती हो
दिल में उठती हो दिल ठूसी को कहते है
जो कीसी और के लिए धडकता हो
धडकन इसी को कहते है जो किसी को सुनाई दे।

मोर अभिषेक
बी.ए.व्दितीय वर्ष

राष्ट्रभाषा पर विद्वान के विचार

राष्ट्रभाषा के बिना राष्ट्र गुंगा है।
- महात्मा गांधी
राष्ट्रभाषा हिन्दी देश की जागरूकता उद्‌बोधन की प्रतीक है।
- सूर्यकांत त्रिपाठी निराला
प्रत्येक देश का साहित्य वहाँ की जनता की चित्तवृत्ति का प्रतिबिंब है।
- आ.रामचंद्र शुकल
राष्ट्र के एकीकरण के लिए सर्वमान्य भाषा से अधिक बलशाली कोई तत्व नहीं । मेरे विचार में हिन्दी ही ऐसी भाष है।
- लोकमान्य तिलक
समस्त भारतीय भाषाओ में भारतीय आत्मा छिपी है, अस्मिता छिपी हुई है स्वाभिमान और गौरव छिपा हुआ है।
- नारायण दत्त पालीवाला

बिराजदार स्नेहा
बी.ए.प्रथम वर्ष

Bharat Shikshan Sanstha's
Arts, Science & Commerce College.
Makni. Tq. Lohara Dist. Osmanabad.

Department of English

"Know then thyself, presume not God to scan;
The proper study of mankind is Man. "

- Alexander Pope

● Senior Section ●

: Prof. in. charge :
Dr.S.D.Mungle
Dept.of English

: Student Editor:
Chavan Pooja Rajendra

Conscience is the Scepreme Virtue

Universe is the creation of God. Lives, mountains, oceans, atmosphere etc. are the parts of His creation. His creation is beautiful and at the same time amazing. It is said that human being is the supreme creation which is blessed with superabundant grace. Especially human being is blessed with intellect which discriminates him/her from other animals. Getting intellect does not prove his/her supremacy over other animals. His/her is the loyal duty to meet God's purpose behind giving more intellect than other animals. God sends everybody on the earth to play his/her role to add more beauty in the world with her own efforts and good thoughts with the help of intellect human being has shown his supremecy not only by facilitating physical needs, comfort and satisfying spiritual hunger but also making the world beautiful by his selfless efforts and co-operating others.

It's an opportunity to be a human being with God's grace. It's an opportunity to perform the various tasks as a human being to make his/her life fruitful. God's role ends with his/ her birth and his/her role begins to make life beautiful. Beautifying his/her life results in adding the beauty in life and vice versa. Human being is a cultured being and has conscience, on the other hand other animals are far away from these values. With the help of grace that is intellect human being has gained power which can be used for either good or evil purposes. This power has enabled human beings to rule the world. If this power is used beautifying the world it may become bless for human race and all and if it is used for ill purpose it may become curse. Human being is the supreme in power on this earth. So only this power is not important to make life and world beautiful but also conscience .

Conscience is a state of mind which cannot be inherited or learned anywhere it can merely be developed by the human beings. Their surrounding, experiences way of looking at world and sensitivity help them to bear and nourish conscience in their mind. Conscience gives birth to other virtues. The virtues like morality, honesty, truthfulness, goodness, patience, helping nature, purity, unselfishness etc are the very important to be a good human being. If opposite to it the vices are developed, he/she becomes evil person and such persons are dangerous to the society, they use intellect for their selfish purpose which definitely harms society and their own life. These persons don't have conscience and they never think about consequences of their actions.

Such persons try to misuse their power feeling that they are more powerful than any other. But vicious persons are always defeated and put to their end. Holy religious books like Ramayana, Mahabharata, Bible etc. preach the defeat of evils Bible tells the story of Satan who had been once blessed angel He was allowed to enjoy everykind of bliss in heaven but he lost the perpetual bliss of paradise when he rebelled against God. God threw him in hell, but he did not give up his evil intentions and came up with full power gathering the evil spirits together to defeat the God. Though Satan was so powerful, he had forgotten he was the God's creation and God is all powerful. God gives reward to those who help others but He punishes those who or execute their evil intentions. Satan's defeat and end was sure and the same took place.

So these virtues play vital role in shaping one's life and deciding the furture. There will not be difference between human beings and other animals if they do not practise virtues in their life. God gives life to make it beautiful with our moral / spiritual strength. It's beyond human beings' reach to surpass the boundaries made by the God. God always helps them who walk on the right path, disposes them who are on the wrong path and destroys at its extreme

Bansode Shivprasad
B.A.III

Dream is the Road to Success

Dream is a state of mind in which a person imagines or foresees. Dream is a common word and it is related to day to day life. Dreams are of two types one is that a person sees when he is in sound sleep and another is that when he / she is in full conscious. Everybody has small or big dreams and he/ she wants to bring it into reality. Such dreams are seen when he/ she is fully conscious. Dream is called a guide to success because anything to be executed has to be planned today and plan needs to be thought and visualized so every act performed is a replica of the thoughts in the mind.

One of the the wonders of the world, Taj Mahal built by the emperor Shahajahan in the memory of his loving wife Mumtaz. He dreamt that there should be a great building as a monument in the memory of his wife. Hence Taj Mahal came into existence

Today the Reliace empire is of Rs. 60,000 crores. It is only because Dhirubai Ambani dreamt it a few years ago. To achieve something one has to dream it earlier. One has to dream what he/she wants in his / her life and follow it ardently. One should have burning desire which enables him/her to achieve what he /she has visualized when honest efforts are put in it. Without honest efforts dream would be mere dream.

The man of the man and the leader of the leader Bill Gates is the richest man in the world because he dreamt to be. Dhirubai Ambani, is knows as the successful businessman. Here is real story about Dhirubai Ambani, when he passed away in 2001 , his family members got a personal diary in which he had written his dreams. It was mind blowing that he had 102 dreams written in the diary with the dates for every dream on which dream can be fulfilled. It is unbelievable that his 98 dreams were fulfilled within the dates Within 40 years he had fulfilled his 98 big dreams. It is only because he had a strong urge, burning desire and he took efforts for that .

One can overcome any obstacle and win any challenge if he/she is inspired and charged from within. This strengthens his /her will power and keeps him/her going on. One should not fear to dream but dare to see and find his /her own way to fulfil it. Try, tread on it and don't stop till you reach your dream destination.

Patil Shubham
B.A.III

Black Hole

What is a black hole ?

Most people think of black hole as a voracious whirlpool in space. A black hole is a plane where gravity has got so strong that the escape velocity is faster than light. Gravity is what keeps us on earth, but it can be over come. If you toss a rock up in the air, it will only go up a little ways before the earth's gravity slows it and pulls it back down. If you throw a little harder, it goes faster and higher before coming back down. If you could throw the rock hard enough , it would have enough velocity that the earth's gravity could not slow it down to stop it. The rock would have enough velocity to escape the earth.

For the Earth, that velocity is about 11 kilometers per second (7 miles/second) But an object's escape depends on its gravity. More gravity means a higher escape velocity because the gravity will hold on to things more strongly. The sun has more gravity than the earth so it's escape velocity is much higher more than 600 km/s (380 miles /s) . That is 3000 times faster than a jet plane.

If you take an object and squeeze it down in size or take an object and pile mass on to it , its gravity (escape velocity) will go up. At some point if you keep doing that you will have an object with so much gravity that the escape velocity is faster than light. Since that its ultimate speed limit of universe anything too close would get trapped forever. No light can escape and it's like a bottomless; a black hole.

Where are black holes located ?

Black holes are everywhere ! As far as astronomers can tell there are millions of black holes in our milky way Galaxy alone. That may sound like a lot. But the nearest one discovered is still 1600 light years away a pretty fair distance, about 16 quadrillion kilometers! That is certainly too far away to affect us. The giant black hole in the center of the Galaxy is even further away at a distance of 30,000 light years we were in no danger of being sucked in to it

How are black holes formed ?

The most common way for a black hole to form is probably in a supernova an exploding star, when star with about 25 times,The mass of sun ends its life it explodes. The outer part of star screams , out word at high speed but the inner part of star, its core collapses down. If there is enough mass, the gravity of the collapsing core will compress it so much that it can become a black hole.

Folane Akash
B.A.III

Facebook

A new word has been used frequently since the first decade of the 21st century which has become popular. This word is FACEBOOK. This is the most popular social networking website on the internet. Facebook has become a new world for youngsters. If you have not heard about facebook until reading this, then you must have been in coma for the last five years There are about 350 million active users on this website

The main idea of facebook is that you can keep in touch with all your friends across the world who have account on facebook. One can send messages to his /her friends, update status and share opinions and feelings. One can share his/her personal feelings to his/her close friends through messages. Even one can share things like ‘going to the mall need to get a new pair of shoes’ or 'It is finally the weekend'.

Prominently college students and teenagers are the users of facebook. They don't understand their limitations so it definitely harms their study. Facebook is a website where people can intimate their friends about politics, education, social affairs etc. Users can upload photos, pictures and he/she can also invite friends to parties or events.

Though facebook is a beneficial medium for keeping in touch with our friends, finding new friends getting back our old friends who have been not in touch since the school education is over and sharing opinions and feelings publicly and privately. It is time consuming so those who are seeking their education and career are being distracted by it. People should use facebook up to their need and necessity.

Gore Rushikesh
B.A.II

The Value of Maney

Money can buy a bed
But not sleep
Money can buy a dress
But not beauty
Money can buy a raincoat
But not rain
Money can buy a book
But not knowledge
Money can buy medicine
But not health
Money can buy a fan
But not fame
Money can buy a house
But not comfort
Money can buy a clock
But not time
Money can buy everything
But not God's love

Ravale Sachin
B.A.II

Life

Your life is a gift of God
Always respect it .
Your life is mother's half life
Always save it .
Your life is a chance to you
Use it for good.
Your life is very valuable
Make it ideal one.
Your life is a race
Honestly win it .

Chavan Pooja
B.A.III

Woman in Life

When I was born
A woman was there to hold
Me in her arm : my mother
I grew as a child
A girl was there
To take care of me and
To play with me : my sister
I went to school A woman was there
To help me to learn : my teacher
I was young man A man was there
To guide me : my father
I got depressed
Whenever I lost something
a woman was there to offer
her shoulder : my wife
I became harsh
A woman was there
To make me realize : my daughter
Whenever I will die

Bhore Mayuri
B.A.I

Thsee Thing'sIn Life

There things in life once gone
never come back:
I)Word
ii)Opportunity
iii)Time
Three things in life are never sure
i)Dreams
ii)Love
iii)Luck
Three things in life that make
you great person :
i)Hardwork
ii)Sincerity
iii)Honesty
Three thins in life are most valuable :
i)Parents
ii)Friends
Iii)Self respect
So we should be conscious about these
things in our life

Rathode Atul
B.A.II

Education

Education, the light of our life
The key to make future bright
Education, leads us to path of prosperity and gives our tomorrow security
Education, the process of teaching and learning which will help us in our future earning
Education, makes a person stand up on his toes and helps person to fight all his foes
Education, a fundamental foundation for our state and nation
Education is a ladder it takes to the height better.

Bansode Vinod
B.A.I

Newton's Law of Ishq

The force applied while
Proposing a girl by a boy
Is equal and opposite to
The force applied by the girl
While using her sandal.
The rate of change of intensity
Of a girl's love towards a boy
Is directly proportional
to the Instantaneous bank
balance of the boy.

More Abhishek
B.A.II

Three Things'

Three things to respect
old, age religion, law
three things to love
purity, honesty and hardwork
three things to admire
beauty, chracter, and wisdom
three things to maintaion
promise, frindship, affection
three things to watch
speech, behaviour and action
three things to control

Koli Nikita
B.A.I

I LIKE ONE

Collages are many
But,B.S.S. Colleges is one
Principles are many
But, S.T. Gaikwad Sir is one
Metals are many
But, gold is one
Flowers are many
But, rose is one
Lights are many
But, Sunlight is one
Lovers are many
But, Romeo and Juliet are one

Birajdar Sneha
B.A.I

Success

See your goal, and set a pupose
Understand the problems and difficulties.
Clear your doubts and Fears
Create positive atitude and atmosphere.
Embrace the challange and task.
Stay on track and choose the goal
Show the world you can it and be a winner.

Dream

Wife : Yesterday - night, I saw a
dream.
That you werw sending me
Jewelry and clothes !
Husband : Yeach, I saw your dad
paying the bill !!!

Ravale Sachin
B.A.II

Life

A rich man says
Life is fun
A poor man says
Life is money
A poet man says
Life is full of joy
A little boy says
Life is only cry
But i say
Life is nothing but try.

Padade Vaibhav
B.A.II

भारत शिक्षण संस्था, उमरगा

ता. उमरगा जि. उस्मानाबाद

भारत शिक्षण संस्थेची स्थापना २० व्या शतकाच्या पुर्वाधात वर्ष १९४१ मध्ये स्वातंत्र्यपुर्व काळात राष्ट्रीय जनजागृतीच्या कार्यातून प्रेरणा घेवून झाली. स्व. तात्यारावजी मोरे (आबा) आणि त्यांच्या सहकाऱ्यांनी अत्यंत प्रतिकुल परिस्थितीत शिक्षणाची मुहुर्तमेढ उस्मानाबाद जिल्ह्यात रोवली. आज भारत शिक्षण संस्थेच्या अंतर्गत खालील शाखा कार्यरत आहेत.

भारत विद्यालय, उमरगा

भारत प्राथमिक विद्यालय, उमरगा

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा

भारत विद्यालय, माकणी

श्री छत्रपती शिवाजी (कनिष्ठ)महाविद्यालय, उमरगा

जयराम विद्यालय, नारंगवाडी

श्री छत्रपती शिवाजी विद्यालय, तलमोड

कला, विज्ञान व वाणिज्य कनिष्ठ महाविद्यालय, मुरूम

भारत विद्यालय, बेडगा

भारत माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, माकणी

भारत प्राथमिक विद्यालय, माकणी

भारत विद्यालय, मळणी

भारत शिक्षण संस्थेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय माकणी.

तात्यारावजी मोरे कॉलेज ऑफ फार्मसी, उमरगा

ISO 21001:2018

Certificate of Registration

This is to certify that the Management System of

BHARAT SHIKSHAN SANSTHA'S ARTS, SCIENCE & COMMERCE COLLEGE

MAKANI, TQ. LOHARA, DIST. OSMANABAD,
MAHARASHTRA - 413604, INDIA

has been independently assessed by PQC and found to comply with the requirements of

ISO 21001:2018

(Educational Organizations Management System)

Certification Scope:

PROVIDING BACHELORS DEGREE IN B.A., B.Sc ., B.Com . AND B.Voc .

Certification Calendar:

Client Id: 9431

Certificate No: INEO/MH -10696/0522

Registered on: 31.05.2022

Issued on: 31.05.2022

Expires on: 30.05.2025

1st Surveillance on/before: 30.05.2023

2nd Surveillance on/before: 30.05.2024

ISO 21001:2018 CERTIFIED

ACCREDITED
Management System Certification

Authorized Signatory

PARAMOUNT QUALITY CERTIFICATIONS

27, Old Gloucester Street, London, WC1N 3AX, United Kingdom. Email:- info@pqcert.in

Validity of this certificate is subject to successful completion of surveillance audit on or before of due date.
(In case surveillance audit is not allowed to be conducted, this certificate shall be suspended/withdrawal.)
Certification Verification: Please check this validity of the certificate at:- https://pqcert.in/certified-clients/ or www.pqcert.in at Certified Client
This Certificate remains the property of PQC & shall be returned immediately upon request.

www.pqcert.in